

The Project Gutenberg EBook of Antigoni, by Sophocles

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org

Title: Antigoni

Author: Sophocles

Release Date: March 7, 2012 [EBook #26731]

First Posted: September 30, 2008

Last Updated: November 4, 2009

Language: Greek

Character set encoding: UTF-8

*** START OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK ANTIGONI ***

Produced by Sophia Canoni. Book provided by Iason Konstantinides

ΣΟΦΟΚΛΗΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ

ΤΙΜΗ ΤΟΜΟΥ ΔΡΑΧΜΕΣ 10

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΦΕΞΗ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΓΡΑΦΕΩΝ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΞΗ

1912

Υ Π Ο Θ Ε Σ Ι Σ

Ο Πολυνείκης, υιός του Οιδίποδος, του βασιλέως των Θηβών, εξεστράτευσε με τους Αργείους εναντίον του αδελφού του Ετεοκλέους, ο οποίος είχεν αναλάβη μόνος την βασιλείαν. Εις τον πόλεμον ενικήθησαν οι Αργείοι, αλλά και οι δύο αδελφοί ονομαχήσαντες εφονεύθησαν.

Ο Κρέων, αναγορευθείς βασιλεύς των Θηβών, διέταξε να μείνῃ άταφος ο νεκρός του Πολυνείκους, ως εχθρού της πατρίδος, και ώρισε ποινήν θανάτου εναντίον οιουδήποτε παραβάτου της διαταγής του.

Αι δύο αδελφαί του Πολυνείκους, η Αντιγόνη και η Ισμήνη, θρηνούν και οδύρονται δια τούτο, καθ' όσον λερόν καθήκον των συγγενών ελογίζετο το να κηδεύουν σεμνώς και να ενταφιάζουν τον νεκρόν συγγενή. Άλλ' ενώ η Ισμήνη υποκύπτει εις την προσταγήν και συμβουλεύει μάλιστα την αδελφήν της να πράξῃ το αυτό, αντιθέτως η μεγαλόψυχος Αντιγόνη εξεγείρεται εναντίον της σκληράς προσταγής και αψηφούσα τον κίνδυνον επιχειρεί την ταφήν του αδελφού της. Γνωρίζει την παρανομίαν της, αλλά συμμορφώνεται με τον άγραφον ηθικόν νόμον του συγγενικού και οσίου καθήκοντος.

Εντεύθεν επέρχεται η τραγική κάθαρσις. Ο Κρέων άκαμπτος προστάζει τον θάνατον της Αντιγόνης, αν και ήτον αυτή η μέλλουσα νύμφη του. Ο Τειρεσίας προλέγει τότε τα εκ της σκληρότητος του Κρέοντος μέλλοντα δεινά και αποκαλύπτει εις τον βασιλέα τας φοβεράς περί τούτων μαντείας.

Ο Κρέων εις το άκουσμα κλονίζεται, αλλά δεν είναι πλέον καιρός. Η μοίρα των ανθρώπων δεν έχει χρονοτριβάς. Επί του νεκρού της Αντιγόνης ο Αίμων, ο υιός του Κρέοντος, αυτοκτονείται και η μήτηρ του απηλπισμένη αυτοχειριάζεται. Ο Κρέων αργά συνέρχεται εις εαυτόν και κατανοεί την συμφοράν του.

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ
ΙΣΜΗΝΗ
ΧΟΡΟΣ (Θηβαίων γερόντων)
ΚΡΕΩΝ
ΦΥΛΑΞ
ΑΙΜΩΝ
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ
ΕΥΡΙΔΙΚΗ

ΠΡΑΞΙΣ Α'

ANT. Ισμήνη, αδελφούλα μου, εσύ αγαπημένο κεφαλάκι.
Βέρεις νάμεινε απ' τον Οιδίποδα κακό¹
που να μην έρριξεν ο Δίας επάνω μας,
ενδόσω ζούμε;
Δεν είναι πόνος, ούτε χαλασμός, ούτε' ατιμία, ούτε

[ντροπή]
πού να μην είδα εγώ μέσ' τες δικές μου διστυχίες
[και στες δικές σου...]
Και τώρα πάλι, τι λένε πώς διαλάλησε, και νούργιο
σ' όλην την πολιτεία ο στρατηγός;
Έμαθες τίποτα και άκουσες;
Η δεν μαντεύεις τη συμφορά που έρχεται από τους
[εχθρούς,
σ' εκείνους π' αγαπούμε;

ΙΣΜ. Εμένα, Αντιγόνη, δεν μούρθε είδησι καμιά απ'
[τους αγαπητούς μας,
ούτ' ευχάριστη αλλά ούτε και θλιβερή,
αφ' ότου η δύο εμείς εχάσαμε τ' αδέρφια μας τα δύο,
που σε μια μέρα 'πήγαν με διπλό θάνατο,
και τώρα που των Αργείων σκόρπισε ο στρατός,
την ύστερη νύχτα,
δεν έμαθ' άλλο τίποτα για νάμαι πειό χαρούμενη
[πάρα λυπημένη.

ΑΝΤ. Καλά το έλεγα· για αυτό κι εγώ
σ' έφερα έξω από της πύλες της αυλής για να τ'
[ακούσης εσύ μονάχα.

ΙΣΜ. Τι είναι; σε βλέπω και συλλογίζεσαι κάτι βαρύ να πης.

ΑΝΤ. Δεν έχει ο Κρέων τους αδελφούς μου
τον ένα τιμημένο με ταφή
τον άλλο για ατιμίαν άθαφτο:
Τον Ετεοκλή, λένε, πώς δίκαια κι όπως το θέλει ο
[νόμος
τον έβαλε στο χώμα για νάμαι τιμημένος μέσ' τους
[νεκρούς του κάτω κόσμου,
μα του Πολυνείκη το λείψανο, άθλια ξεψυχισμένο,
άκουσα πώς στους πολίτες εβγήκε διαταγή κανείς
[να μη το θάψη,
ούτε και να το κλάψῃ παρά να τον αφήσουν άκλαυτο
[και άθαφτο για τα όρνια,
που γλυκό τους θησαυρό τόνε θωρούν και χυμούν για
[να τον φαν.
Αυτά, είπαν, πώς ο καλός μας Κρέων
εδιάταξε σε σένα και σε μένα -λεω και σε μένα-
και τώρα έρχεται κατά 'δώ για να τα φανέρωση σ'
[όσους δεν τα ξέρουν,
και πώς δεν πέρνει το πράγμα ελαφρά,
παρά όποιος κάνει τίποτε ενάντια
θάνατος να του μέλλεται μπροστά σ' όλη την πόλι.
Αυτά είναι, και τώρα θε να φανή αμέσως
αν ευγενικά 'γεννηθηκες ή από καλούς κακιά.

ΙΣΜ. Και μήπως 'μπορώ εγώ, παράτολμη
να δέσω ή να λύσω αλλοιώτικα αφού είναι έτσι;

ΑΝΤ. Κύτταξε συ μόνο, αν θα κάνης αυτόν τον κόπο
μαζύ μου.

ΙΣΜ. Για ποιό κίνημα μου λες, και που τρέχει ο νους σου;

ΑΝΤ. Αν θα σήκωσης μαζύ μ' αυτά τα χέρια μου τον
[πεθαμένο.

ΙΣΜ. Στί αλήθεια συλλογιέσαι, να θάψης αυτόν,
που έχει απαγορευθή στην πολιτεία ;

ΑΝΤ. Μάλιστα, τον δικό μου και όχι το δικό σου τον
[αδερφό],
σαν δε θες εσύ,
γιατί ποτέ δεν θα με 'δης εγώ να τον προδώσω.

ΙΣΜ. Αχ, κακομοίρα μου, μ' αφ' ου ο Κρέων είπε όχι.

ΑΝΤ. Δεν έχει να μ' εμποδίσῃ διόλου σε ό,τι μου ανήκει.

ΙΣΜ. Ωιμένα, συλλογίσου, αδελφή, που ο πατέρας μας
με κατάρα και καταχθόνια χάθηκε
όταν ξεσκέπασε μονάχος της αμαρτίες του, βγά-
[ζοντας με το χέρι του τα δυο του μάτια.
Έπειτα η μητέρα και γυναίκα του -και τα δυο να
[την ειπής-
με πλεχτή θηλειά κρεμιέται και πεθαίνει.
και τρίτο, οι δυο μας αδερφοί σε μια μέρα μέσα,
μ' αυτοκτονία πήγανε οι καῦμένοι, δίνοντας
ο ένας του άλλου με τα δικά τους χέρια θάνατο
Τώρα που μείναμε η δυο μας έρημες,
βάλε με το νου σου τι τρισάθλια που θα χαθούμε,
αν κάνωμε ενάντια στο νόμο και αψηφίσουμε
τη δύναμι και διαταγή του βασιληά.
Μα πρέπει να το καταλάβης ότι γυναίκες γεννηθή-
[καμε
και όχι τους άντρες για να πολεμάμε.
Και έπειτα, αφ' ου πούχουν πειό δύναμι μας ορίζουν,
χρωστούμε κι αυτά να δεχτούμε κι' ακόμα πειό
[χειρότερα,
Εγώ το λοιπόν, παρακαλώντας εκείνους που είνε κατ'
[απ' το χώμα
να με συχωρέσουν, επειδή άθελα το κάνω,
θ' ακούσω αυτούς που έχουν να προστάξουν
γιατί, να κάνω πράμματα του κάκου, μου φαίνεται
[δεν έχει νου.

ΑΝΤ. Εγώ δε θα σε προστάξω, και ούτε να θέλης τώρα
[να το κάμης
θα ευχαριστηώμουνα να με βοηθούσες.
Κύττα να 'δης εσύ τι θέλεις, εκείνον θα τον θάψω
[εγώ.
Καλό μου τώχω να πέθαινα, αφού το κάνω.
αγαπημένη θα κοίτωμαι κοντά του, μαζύ μ' αυτόν
[που αγαπώ
αφού θάχω κριματίσει, μ' άγια πράξει.
Έτσι κι έτσι περισσότερος είν' ο καιρός πούχω ν'
[αρέσω
σ' εκείνους που είνε κάτω, παρά σ' αυτούς εδώ,
γιατί εκεί έχω να μείνω πάντα.
Εσύ, όμως, σαν το νομίζεις, των θεών τα τίμια
[πράμματα
έχε τα καταφρονεμένα.

ΙΣΜ. Εγώ δε λεω πώς δεν τα σέβομαι,
αλλά γιατί να κάνω ενάντια σ' όλη την πολιτεία
[δεν έχω δύναμι.

ΑΝΤ. Έχε το εσύ αυτό για πρόφασι, εγώ πάω να κάνω

[τάφο του αγαπημένου μου αδελφού.

ΙΣΜ. Ωιμένα, κακομοίρα μου, τι φόβο έχω για σένα.

ΑΝΤ. Για μένα μη σε νοιάζει· κύτταξε συ την τύχη σου
[να κάνης.

ΙΣΜ. Τουλάχιστον μη φανέρωσης το πράμμα σε κανένα,
[κράτα το κρυφό.
Κι εγώ θα κάνω το ίδιο.

ΑΝΤ. Α, όχι· να το προδώσης. Πολύ πειότερο θα σε
[συχαθώ
αν δεν το πης, και δεν το ξεφωνήσης σ' όλο τον
[κόσμο.

ΙΣΜ. Εσύ έχεις ζεστή καρδιά εκεί που ο άλλος παγώνει.

ΑΝΤ. Έτσι ξέρω όμως, πώς θ' αρέσω σ' όσους πρέπει ν'
[αρέσω περισσότερο.

ΙΣΜ. Σαν θα τα καταφέρης. Άλλα ζητάς πράμματα που
[δεν γίνονται.

ΑΝΤ. Και τι μ' αυτό· όταν πειά δεν θα μπορώ, θα παύσω.

ΙΣΜ. Κι' από μιαν αρχή δεν πρέπει ο άνθρωπος να κυνηγά^{τ'}
[αδύνατα.

ΑΝΤ. Όταν λες τέτοια κι εγώ με το δίκηο θα σ' οχιρευτώ,
και του πεθαμένου γίνεσαι εχθρά.
Αφησε μ' εμένα στην ασυλλογισιά μου
να πάθω αυτό το φοβερό·
δεν μπορεί τίποτα περισσότερο να μου γείνη,
για να μην πάω τουλάχιστο με θάνατο καλό.
(φεύγει η Αντιγόνη)

ΙΣΜ. Αφ' ου το θέλεις πήγαινε· αυτό μόνο να ξέρης, πώς
[κάνεις ανοησία
και ας δείχνεσαι για το φίλο σου φίλη αληθινή.
(μπαίνει στ' ανάκτορα)

Στροφή Α'.

ΧΟΡ.

Αχτίδα του ηλίου
που ωμορφήτερο φως δε 'φώτησε την εφτάπυλο Θήβα
'φάνηκες πειά,
σαν άνοιξε ένα βλέφαρο χρυσόφθαλμης ημέρας
καθώς έρχεσαι πέρα από τα νερά της Δίρκης!
Και το στρατό με της αστραφτερές ασπίδες
που 'βγήκε απ' το Άργος μ' όλην την αρματοσιά
τον έσπρωξες να φύγη τρέχοντας με σφιγμένο χαλι
[νάρι,
εκείνον που στη χώρα μας ο Πολυνείκης,
φιλονικώντας για το δίκαιο του, τον ξεσήκωσε
Κράζοντας στριγγά
σαν αετός από ψηλά στη γης επέταξε
με ανοιγμένη χιονάτη φτερούγα
και μ' άρματα πολλά
και με περικεφαλαίες αλογομαλλούσες.

Αναστροφή Α'.

Κι' από 'πάνω από τα σπήτια στάθη ένα γύρω
με λόγχες φόνισσες να της μπήξη στο εφτάπυλο
[στόμα].
Αλλά έφυγε προτού να πιή και να χορτάσῃ από τα
[αίματα μας
και προτού από της ρετσίνες να πιάσουνε φωτιά η
[στεφανωσιές των πύργων,
και πίσω τους έρχουνταν η θεόρατη βροντή του Άρη
για τον αντίπαλο Δράκοντα δυσκολονίκητη,
γιατί ο Δίας εχτρεύευεται τα κομπιάσματα
απ' τη μακρυά τη γλώσσα,
και καθώς είδε κείνους, σαν μεγάλο ρέμα, να
[ξεχύνωνται
μ' αλαζονεία κι αχολογή απ' τα χρυσά τους όπλα,
ρίχνει με τη χτυπητή φωτιά του
αυτόν που είχε χυμήξει στην κορφή του τείχους τη
[νίκη κι όλας ν' αλαλάξη.

Στροφή Β'.

Και 'ταλαντεύθη και βρόντηξε στη γης
βαστώντας τη φωτιά,
αυτός που με λυσσάρικη ορμή, μεθυσμένος
είχε πέσει πάνω μας σαν την κακιά ανεμοζάλη.
Αλλοιώς όμως ήρθαν τα πράμματα
και σ' άλλους άλλη τύχη έδωσε ο διώχτης, ο
[μεγάλος Άρης,
που δεξιά τα φέρνει σαν το δεξιόζευχτο άλογο,
επειδή κι' οι εφτά λοχαγοί που στης εφτά πύλες
[ήταν βαλμένοι
τόσοι γι' άλλους τόσους,
αφήσανε τον Δία τα ολόχαλκα τους τ' άρματα για
[τρόπαιο.
μόνο οι δυο φριχτοί, ώ! από έναν πατέρα και μια
[γεννημένοι μητέρα!
εστήσανε της διπλοδύναμες λόγχες καταπάνω τους
κι' επήγαν και οι δυο τους μ' ένα θάνατο.

Αντιστροφή Β'.

Αλλά να που ήρθε η μεγαλονόματη νίκη
και νούργια φέρνοντας χαρά στη Θήβα με τα πολλά
[οχήματα
- κι' έτσι τους τωρινούς πολέμους λησμονήστε τους
κι' ελάτε με χορούς ολονυχτίς γύρω να φέρωμε
όλους τους ναούς των Θεών
κι αυτός που τραντάζει της Θήβας τη γη, ο Βάκχος,
κεφαλή ας μας είναι !
αλλά νάτον οπού είναι τώρα βασιληάς της χώρας
με τ' ανέλπιστα που τούτυχαν απ' τους θεούς,
ο Κρέων, ο γυιός του Μενοικέα,
προβαίνει ποια σκέψι νάχη μέσα του
πού έβαλε και 'μάζεψαν τους γέροντας
με το ίδιο κήρυγμα καλώντας τους όλους μαζύ ;

(Εισέρχεται ο Κρέων)

ΚΡΕ. Άντρες, έφεραν πάλι οι θεοί τα πράμματα δεξιά
στην πολιτεία, έπειτα από τον τόσο σάλο που την
[είχε χαντακώσει,
και σας εγώ, από όλους χώρια, μ' απεσταλμένους
σας μήνυσα ναρθήτε, επειδή ξέρω το σεβασμό που
[είχατε
στου Λάιου τον καιρό πάντα στη βασιλεία και στο
[θρόνο.
και πάλι σαν ξανάστησε την πόλι ο Οιδίπους,
κι' αφ' ου 'κείνος 'χάθηκε, στα παιδιά των βασιλειάδων
εμείνατε πιστοί με γνώμη ασάλευτη.
Τώρα που αυτοί και οι δυο μαζύ σε μια 'μέρα 'πάνω
'χάθηκαν χτυπιώντας και χτυπιούμενοι
με της αυτοχειρίας την αμαρτία,
'πήρα και γω το θρόνο και όλο το βασίλειο,
σαν συγγενής που είμαι των πεθαμμένων.
Δύσκολο είνε βέβαια να καταλάβη κανείς
του κάθε άνθρωπου την ψυχή, τη σκέψη και τη
[γνώμη,
πριν να φανή στη διοίκησι και στους νόμους μαθη-
[μένος.
Εγώ όμως θαρρώ, και τώρα κι' απ' ανέκαθεν,
πως όταν ένας που κυβερνάει όλη την πολιτεία
δεν ακολουθάει την πειό καλλίτερη γνώμη
παρ' από φόβο κρατεί τη γλώσσα στο στόμα του.
[κλειστή,
ην' απ' όλους ο χειρότερος.
Και οποίος έχει καλλίτερο το φίλο απ', την πα-
[τρίδα του,
αυτόνε ούτε να τον λεω δε θέλω,
επειδή εγώ - ας τ' ακούση ο Δίας, που πάντα ξέρει
[όλα -
πότε μου δεν θα σώπαινα σαν έβλεπα τη συμφορά
νάρχεται κατ' επάνω στους πολίτες,
να πάρη την ευτυχία τους, και ούτε θα έπιανα φίλο
[μου ποτέ έναν εχτρό της χώρας,
γνωρίζοντας ότι η πατρίδα είνε που μας βαστάει,
και πώς όταν στέκει αυτή ολόρθη, και 'μεις απάνω της
κολυμπάμε στα νερά
και τότε τους φίλους κάνομε.
Με τέτοιους νόμους, εγώ αυτή την πόλι ψηλά θα
[τη σηκώσω.
Και τώρα πάλι τα ίδια έχω διαλαλημένα στους
[πολίτες
για τα παιδιά του Οιδίπου.
Τον Ετεοκλή βέβαια, που σκοτώθηκε γι' αυτή τη
[χώρα
και δείχτηκε σ' όλα ήρωας στη μάχη,
να τον βάλουν στον τάφο
και να του κάνουν όλα τα πρεπούμενα,
όσα γίνονται για τους καλλίτερους νεκρούς, σαν κα-
[τεβαίνουν κάτω.
άλλά τον αδελφό του - τον Πολυνείκη λεω -
που απ', την εξορία του κατέβηκε
και τη γη αυτή την πατρική του και τους θεούς τους
[ντόπιους
ήθελε με τη φωτιά να κάνη στάχτη
και ήθελε και το αίμα της γεννιάς του να πιή και να
[χορτάσῃ,
και σας να σας σκλαβώση και να σας σέρνη δούλους,

αυτουρνού, ἐβαλα να κράξουν σ' όλη την πόλι, μήτε να του στολίση κανείς τάφο, μήτε και να τον [κλάψη,
παρά να τον αφήσουν ἀθαφτο και το κορμί του να το φάνε τα σκυλιά και τα όρνια να το μαγαρί-
[σουν,
που όποιος το βλέπει, το αίμα του να παγώνη.
Αυτή είνε η θέλησί μου, και ποτέ μου δε θα δώσω
[στους κακούς
ό, τι αξίζουν νάχουν οι καλοί.
Άλλ' όποιος αγαπάει αυτή την πόλι, και πεθαμμένος
[νάν' και ζωντανός,
από μένα την ίδια τιμή θε να 'βρη.

ΧΟΡ. Εσένα έτσι σ' αρέσει να κάνης, γυιέ του Μενοικέα,
[Κρέων,
και με τον εχτρό της πολιτείας αυτής και με το φίλο.
Και σένα στέκει να βάζης το νόμο
και για τους πεθαμμένους και για τ' εμάς που ζούμε.

ΚΡΕ. Εσείς κυττάτε τώρα πως θα φυλάξετε σκοπό για όσα
[σας είπα;

ΧΟΡ. Σ' άλλον πειό νεώτερο δόσει νάχη αυτή την έννοια.

ΚΡΕ. Μα είνε κι' όλας βαλμένοι όσοι θα προσέχουν το
[νεκρό.

ΧΟΡ. Γιατί λοιπόν παραγγέλνεις πάλι ετούτο κι' αλλουρνού;

ΚΡΕ. Για να μην αφήσετε κανένα σ' αυτά να παρακούση.

ΧΟΡ. Δεν ειν' κανείς τόσο κουτός να θέλη να πεθάνη.

ΚΡΕ. Και βέβαια αυτό θα πάθη, αλλά με την ελπίδα να
[κερδίσουν, πολλοί ως τώρα χάθηκαν.

ΦΥΛ. Βασιληά, δεν μπορώ να πω πώς απ' τη βιάση μου λαχάνιασα, και πως τα πόδια μου έκαναν φτερά, γιατί πολλές φορές από τη συλλογή μου σταμάτησα στο δρόμο και μούρθε να γυρίσω 'πίσω. Χάρις που η ψυχή μου πολλά μου έψαιλνε και μου [τσαμπουνούσε.
«Κακομοίρη, τι πας αυτού, που μόλις φθάσης, θα σε [χώσουν μέσα ; »
« Μα χαντακωμένε, κάθησες πάλι; κι αν το μάθη ο [Κρέων από άλλον δε θα σε τζούξη έπειτα; » σε τέτοιους συλλογισμούς μπερδεύονταν τα πόδια μου κι' έτσι έφτασα γρήγορα αργά μ' όλο μου το κολάϊ,

γιατί κι ο κοντός δρόμος έτσι γίνεται μακρύς. Τέλος βάστηξε η γνώμη νάρθω σ' εσένα κι' αν δε σου πω και τίποτα, πάλι θα στο πω, γιατί έρχομαι απ' την ελπίδα κρεμασμένος πως άλλο δε μπορώ να πάθω απ' ό, τι μου μέλλεται.

ΚΡΕ. Τι είν' αυτό που σε κάνει έτσι να φοβάσαι;

ΦΥΛ. Πρώτα, θέλω να σου 'πώ για τα δικά μου· γιατί ούτε τώκανα εγώ το πράμα ούτε είδα ποιος [τώκανε,

καὶ δεν θάταν δίκηο να πάθω τίποτα κακό.

ΚΡΕ. Όλο προοίμια είσαι κι' όλο τα φέρνεις γύρω για την
[ασφάλεια σου·
φαίνεται πώς κάποιο σπουδαίο θέλεις να πης.

ΦΥΛ. Τα φοβερά δίνουν πολύ βαρεμό να τα λέη κανείς.

ΚΡΕ. Θα μιλήσης λοιπόν μια φορά; έπειτα σ' άφινω καὶ
[φεύγεις.

ΦΥΛ. Να! σου λεω κιόλας. Κάποιος 'πήγε κι έθαψε τώρα
[δα το νεκρό,
έρριξε σκόνη στεγνή κι επασπάλισε το σώμα του
[κι έκανε όλα κατά πώς είνε συνήθεια.

ΚΡΕ. Τι είπες; ποιος ήταν αυτός που τόλμησε να κάνη
[αυτό;

ΦΥΛ. Ξέρω κι' εγώ; δε φαινότανε 'κεί πέρα
ούτε αχνάρι απ' αξίνα ούτε ξεπέταγμ' από τσάπα.
Η γη ξερή πέτρα, μήτε σκασμένη πουθενά, μήτε
[καὶ σημαδεμένη
Απ' τους τροχούς των αμαξιών,
παρά όποιος τώκανε, δε φανερώθηκε.
Καθώς μας τώδειξε ο πρώτος που ήρθε για σκοπός
[της 'μέρας
μας φάνηκε ολονώνε θάμμα καὶ μυστήριο,
επειδής ο νεκρός δε φαινότανε πειά, θαυμένος πάλι
[δεν ήτον,
μόνο μια σκόνη ψιλή ήταν απάνω του ριγμένη, σάμ-
[πως για να ξεφύγουν την αμαρτία
καὶ ούτε σημάδι εφαίνουνταν από ζώο, από σκυλί
[που νάρθε να τον τραβήξῃ έξω.
Και άσχημα λόγια εβούτζαν ανάκατα
κι ο ένας φύλακας έβριζε τον άλλο, κι' αν έπεφτε
[στα τελευταία καὶ ξύλο,
δε θα βρισκότανε κανείς να τους χωρίση,
γιατί ο καθένας τους ήταν ο ένας που τώχε κανω-
[μένα καὶ φανερός κανείς τους.
Καθένας κύτταζε πώς να ξεφύγη, για να μην είν'
[αυτός,
κι' είμαστ' έτοιμοι να πιάσωμε καὶ σίδερο καυτό
[στα χέρια μας,
καὶ να περάσωμε από μέσα απ' τη φωτιά
καὶ να πάρωμε όρκους σ' όλους τους θεούς πώς μήτε
[κάναμε τίποτα μήτε καὶ ξέρουμε
γι' αυτόν που τώχει σοφιστή καὶ κανωμένο.
Τέλος πάντων σα σε μας έμεινε πειά τίποτ' άλλο
[να 'ξετάξωμε,
πετάει κάποιος ένα λόγο που μας έκανε όλους να
[ρίξωμε τα κεφάλια κάτω
απ' το φόβο μας, γιατί δεν είχαμε τίποτε να πούμε
[ενάντιο
καὶ ούτε πώς θα κάνωμε να βγούμε πέρα.

Έλεγε, που θα πη, πως έπρεπε να στην αναφέρωμε
[εσένανε την πράξι
καὶ όχι να την κρύψωμε.
Κι αυτή η γνώμη εβάστηξε.

εμένα όμως του άμοιρου μούπεσ' ο κλήρος, εγώ
[ν' απολάψω αυτό το καλό.
Κι έτσι νάμαι τώρα μπροστά σου χωρίς να το θέλω
[εγώ και χωρίς να με θέλησ και σου'
αυτό το ξέρω - επειδή κανείς δεν καλοβλέπει αυτόν
[που φέρνει της κακές είδησες.

ΧΟΡ. Εμένα, βασιληά μου, απ' την αρχή το λέει ο νους
[μου
μήπως κι' απ' το θέρο μας έρχεται ετούτο το σημάδι.

ΚΡΕ. Πάψε, προτού απ' τα λόγια σου μου ξεχειλίση ο
[θυμός.
κύττα να μη δείχτης άμυναλος όπως είσαι και γέρως.
Δεν υποφέρνεσαι μ' αυτά που λες, πώς τάχα οι θεοί¹
[‘πήγαν να φροντίσουν για το νεκρό.
μήπως τον έκρυψαν από μεγάλη εκτίμησι, σαν ευερ-
[γέτης που ήταν,
αυτός που ήρθε να τους κάψῃ τους στυλογύριστους
[ναούς και τ' αφιερώματά τους
και τους νόμους να χαλάσῃ;
ή μήπως είδες ποτέ σου τους κακούργους να τους
[τιμούνε οι θεοί;
Όχι, δεν είν' έτσι. Άλλα γι' αυτά από καιρό με-
[ρικοί στην πόλι
μουρμούριζαν εναντίο μου, γιατί μόλις τα υπόφεραν,
κρυφά κουνιώντας το κεφάλι, κι' ουτ' έσκυβαν κάτου
[απ' το ζυγό όπως είνε δίκηο,
για να με υπακούν.
Από 'κείνους, το ξέρω καλά, είνε βαλμένοι κι ετού-
[τοι 'δώ με πλερωμή
να κάνουν αυτό πούκαναν.
Γιατί τίποτ' από όσα σοφίστηκαν οι άνθρωποι πειό
[χειρότερο
δεν γένηκε απ' το χρήμα· αυτό και πολιτείες γκρε-
[μίζει
κι' ανθρώπους ξεσηκώνει απ' τα σπίτια τους,
και των φρονίμων τους γυρίζει τα μυαλά, και τους
[μαθαίνει ν' αγαπούν τα αισχρά,
και έδειξε στον άνθρωπο πώς να κάνη πανουργίες
και κάθε είδους ασέβεια να την ξέρη.
Όσοι όμως για πλερωμή τα έκαναν αυτά,
ένα εκατάφεραν, τέλος πάντων, πώς να τιμωρηθούν.
Μα όσο λαβαίνει ο Δίας ακόμα σέβας από 'μένα και
[τιμή,
ξέρε το καλά, γιατί στο λεω με όρκο,
αν δε βρήτε και μου φέρετε μπροστά στα μάτια μου
αυτόνα που το χέρι του έκανε τον τάφο,
ο Αδης δεν θα σας φθάση μοναχά, προτού,
κρεμασμένοι, ζωντανοί μου φανερώσετε το κρίμα,
για να ξέρετε άλλη φορά πούθε βρίσκετε το κέρδος
[ναν τ' αρπάξετε,
και να μάθετε ότι δεν πρέπει πρώτ' απ' όλα να κυτ-
[τάη κανείς το πώς θα καζαντήσῃ.
Γιατ', από τέτοιες άτιμες απολαβές τους περισσό-
[τερους θα 'δης να καταστραφούνε
παρά που θα σωθούνε.

ΦΥΛ. Θα μ' αφήσης να σου πω τίποτα, η να πάω από κει
[πούρθα ;

ΚΡΕ. Δεν καταλαβαίνεις πώς και τώρα με δυσαρεστούν
[τα λόγια σου;].

ΦΥΛ. Στ' αυτιά σου μέσα σε τσιμπούν, ή στην ψυχή επάνω;

ΚΡΕ. Τι; ζυγιάζεις τώρα η λύπη μου που στέκει;

ΦΥΛ. Α! ξέρω! εκείνος πούκαν' το κακό στην ψυχή σου
[σ' ενοχλεί,
κι' εγώ στ' αυτιά σου.]

ΚΡΕ. Μωρέ φαίνεσαι πώς γεννήθηκες λογάς.

ΦΥΛ. Άλλα την πράξι που θα 'πη δεν την έκανα εγώ.

ΚΡΕ. Κι' επούλησες μάλιστα την ψυχή σου για λεφτά.

ΦΥΛ. Αχ! τι κακό που είνε να νομίζη κανείς
και να νομίζη λάθος.

ΚΡΕ. Λέγε, εσύ τ' αστεία σου γι' αυτό που νομίζω εγώ,
μ αυτά κι' αυτά, αν δε μου φανερώσετε τους φταί-
[στες, θα σας κάνω εγώ να σκούξετε
πως τ' άτιμα κερδέματα φέρνουνε συμφορές.
(φεύγει ο Κρέων).

ΦΥΛ. Καλέ, ας βρεθή και με το παραπάνω. Αν τον πιά-
[σουνε ή όχι, αυτό είνε στην τύχη.
Εμένα δε θα με 'δης να σου ξανάρθω εδώ.
Και τώρα που χωρίς να τώλπιζα, και χωρίς τη δική¹
[μου γνώμη,
εσώθηκα, χρωστάω μεγάλη χάρι στους θεούς.
(φεύγει ο Φύλαξ)].

Στροφή Α'.

ΧΟΡ. Πολλά είνε τα θαμμαστά,
Μα τίποτα πειό θαμμαστό δεν είνε απ' τον ἀνθρωπο·
αυτός και πέρα απ' την ασπριδερή τη θάλασσα
με του νοτιά την μάνητα προβαίνει,
περνώντας κύματα που γύρω του σαλεύουν
και την πειό μεγαλήτερη απ' τους θεούς, τη γη,
πού είν' αχάλαστη, και ποτέ δεν αποκάνει,
την τρυγάει από χρόνο σε χρόνο,
σκαλεύοντάς την μ' άροτρα που τα γυρίζουν άλογα.

Αντιστροφή Α'.

Και το συνάφι των ελαφρόμυσαλων πουλιών
κυκλόνοντας τα πιάνει κι' άγρια θεριά κοπάδια,
και την πλάσι όλη απ' της θάλασσας τα βάθη
με τα κλωστένια δίχτυα,
ο τετραπέρατος!
και μηχανεύεται πολλά για να καταπονέσῃ τ' ανή-
[μερα θερία

πού περπατούνε στα βουνά,
και το μαλλιαροχαίτη ίππο τον ημέρεψε
με του ζυγού τ' αγκάλιασμα,

και του βουνού τον ταύρο τον ακούραστο.

Στροφή Β' .

Και τη λαλιά, και τη σκέψι, σαν πνοή τ' ἀνεμου
και της αγορές για προστασία της πολιτείας
μόνος του τα ἔμαθε, και πώς να ξεφεύγη τα βέλη
[του πάγου,
που ξεσηκώνει απ' τον ύπνο στης αυλές,
και της νεροποντής τον παραδαρμό.
Σ' όλα έχει διέξοδο, σε τίποτα δεν τον βρίσκει
το μέλλον χωρίς γνώμη -
μόν' απ' τον Άδη να γλυτώσῃ δε θα μπόρεσῃ -
παρά κι απ' αρρώστειες δύσκολες πώς να γλυτώνῃ
[έχει σοφιστή.

Αντιστροφή Β' .

Έχει ανέλπιστη σοφία για να βρίσκη τέχνες
και πότε στο κακό ξεπέφτει, πότε στο καλό!
Αψηφάει της χώρας τους νόμους και των θεών τ'
[ωρκισμένο δίκηο.
Μεγάλος και πολύς στην πολιτεία, και πάλι χωρίς
[πατρίδα.
Όποιος πάει στο κακό έτσι για τόλμη
ούτε στη γενιά μου ποτέ να καθήση,
ούτε με τη δική μου έχει ίδια γνώμη
σαν κάνει τέτοια.

ΠΡΑΕΙΣ Β'

(Ο Φύλαξ φέρνει την Αντιγόνη)

ΧΟΡ. Δεν ξέρω, να μη βλέπω φάντασμα θεϊκό μπροστά μου;
Μπορώ να 'πώ πώς δεν είνε το κορίτσι, η Αντιγόνη,
αφού την ξέρω;
Ω ! δυστυχισμένο
και δυστυχισμένου πατέρα παιδί, του Οιδίπου!
Τι είνε; Μήπως, γιατί παράκουσες
τους νόμους του βασιληά, σε φέρνουσν
και σε χουν πιασμένα σ' άμυνα πράξι;

ΦΥΛ. Ναι αυτή πούκανε το κρίμα, την πιάσαμε που έθαβε.
Μα που είνε ο Κρέων;

ΧΟΡ. Νάτος, στην ώρα ξαναβγαίνει από το σπίτι.

ΚΡΕ. Τι είνε ; γιατί πράμμα έτυχε να 'βγω στην ώρα ;

ΦΥΛ. Βασιληά μου, για τίποτε να μη κάνη όρκο ο ἀνθρωπος,
επειδή η ύστερη σκέψι βγάζει την πρώτη ψεύτρα.
Ἐτσι και 'γώ τώχα τάξει, ν' αργήσω κάμποσο να
[σου ξινάρθω εδώ,
απ' της φοβέρες σου που μέκαναν να τουρτουρίζω
[σαν νάτανε χειμώνας,
άλλα έλα πάλι που η χαρά σαν έρχεται απ' όξω και
[δεν την ελπίζεις

δεν μοιάζει με καμμιάν άλλη ευχαρίστησι στην
[μεγάλη γλύκα·
έτσι ήρθα και εγώ κι ας είχα κάνει όρκο να μην έρθω,
και σου φέρνω την κόρη ετούτη που πιάστηκε τον
[τάφο να στολίζῃ·
εδώ δεν ξεπετάχτηκε ο κλήρος μου, αλλά δικό μου
[είνε το κελεπούρι
και όχι αλλουνού.
Και τώρα, βασιληά μου, να, πάρτηνε 'συ ο ίδιος που
[την θέλεις,
και κρίνε κι' εξέταξέ την· εγώ με το δίκαιο μου ειμ'
[ελεύθερος
και βγάλε με απ' αυτά τα βάσανα.

ΚΡΕ. Αυτήν που φέρνεις με τι τρόπο και που την έπιασες;

ΦΥΛ. Αυτή έθαβε το νεκρό· τα ξέρεις τώρα όλα.

ΚΡΕ. Νοιώθεις, και τα λες σωστά, αυτά που λες;

ΦΥΛ. Αυτήν είδα να θάβη τον νεκρό πούχες εσύ απαγορέψει.
Μου φαίνεται πώς τα λεω καθαρά και ξάστερα.

ΚΡΕ. Και πώς 'φανερώθηκε κ' επάνω στην πράξι· πιάσθηκε;

ΦΥΛ. Να, πώς έγεινε το πράμμα· άμα ξαναπήγαμε, καθώς
είμαστε από τα σένα φιβερισμένοι
μ' εκείνα σου τα τρομερά τα λόγια, σαρώσαμε πρώ-
[τα όλο το χώμα το ριγμένο απάνου στον νεκρό
και γδύναμε τσίτσιδο το σώμα πού' σάπιζε, κι επή-
[γαμε να καθήσωμε μακριά
στης πέτρες στο βουνό, που δε μας έπιανε ο άνεμος,
[για να ξεφύγωμε μην βγάλη αποφορά,
κρατώντας ξύπνιον ο ένας τον άλλο με φωνές για το
[κακό που θα μας εύρισκε,
αν κανένας μας ήθελε ξαστοχήσει σ' ετούτη την
[δουλειά.

Και μ' αυτά πέρασε τόσος καιρός, που ήρθε κι' εμε-
[σουράνησε
ο φλογερός ο δίσκος του ήλιου
κι έψηνε η κάψα. Τότες ξάφνους 'σηκώθηκε από τη
[γης ένας ανεμοστρόβιλος
με βουητό, να φάη τα ουράνια, κι άπλωσε στην πε-
[διάδα
κι εξεμάλιαζε τα δένδρα όλου του κάμπου κι' εγέ-
[μισε από σκόνι ο αιθέρας.
Εμείς με κλειστά μάτια και ρουθουνίζοντας,
καρτερούσαμε να περάση το θεϊκό κακό, και σαν έπαψε,
έπειτ' από πολύ, φάνηκε το κορίτσι να σκούζη με
[στριγκιά φωνή
σαν του πουλιού που πικραμένο βλέπει την αδιανή
[φωλιά χωρίς τα μικρά του πούχε μέσα.
Έτσι κι αυτή καθώς είδε τον νεκρό ξεσκέπαστο
[έβαλε της φωναίς
και μ' άσχημαις κατάραις καταριώταν εκείνους που
[το κάνωνε.
Κι αμέσως πάει και κουβαλεί στα χέρια της χώμα
[στεγνό.
Κι από τη χάλκινη της στάμνα την ωμορφοχτυ-

[πημένη
χύνει από ψηλά τρεις φορές για τρεις σπουνδές ένα
[γύρω απάνω στον νεκρό.
Εμείς καθώς την είδαμε τρέχομε κι όλοι μαζύ αμέ-
[σως την τσακώνομε,
χωρίς να δείξη αυτή διόλου απορία, και της λέμε όσα
[πρωτήτερα κι αυτά που τώρα είχε κάνει.
Και τίποτα δεν απαρνήθηκε. Αυτό εμένα κι ευχά-
[ριστο μου είνε και λυπηρό αντάμα,
γιατί να ξεφεύγη κανείς ο ίδιος της συμφορές είνε
[πολύ γλυκό.
Αλλά και πάλι εκείνους π' αγαπάει να τους φέρνη
[σε δυστυχία,
κάνει λύπη.
Αυτά όμως όλα εγώ - έτσι είνε το φυσικό μου -
[δεν τα βάζω ίσα με το 'δικό μου το γλυτωμό.

KPE. Εσύ τώρα που γέρνεις χάμου το κεφάλι
το ομολογείς ή αρνιέσαι πώς εσύ 'σαι που έκανες
[αυτά ;

ANT. Και λεω πώς ειμ' εγώ κι ούτε τ αρνιέμαι ότι δεν
[είμαι.

KPE. Πήγαινε τώρα εσύ, όπου θέλεις, ελεύθερος, το κρίμα
[δε σε βαρένει.
(φεύγει ο Φύλαξ) .

Εσύ όμως πες μου κι όχι με πολλά λόγια αλλά
[σύντομα,
ήξερες πώς ήταν κηρυγμένο κανένας να μη κάνη
[αυτό που έκανες ;

ANT. Το ήξερα, και πώς να μη το ξέρω αφού ήτανε
[γνωστό ;

KPE. Και πάλι είχες την τόλμη να παραβής αυτό το νόμο ;

ANT. Δεν ήταν κανένας Δίας που μου τάχε προσταγμένα.
Ούτ' η Δίκη που κατοικεί μαζύ με τους κάτω Θεούς
έβαλε τέτοιους νόμους στους ανθρώπους,
ούτε για τόσο μεγαλοδύναμες έπερνα της προσταγές
[σου,
για να μπορής τ' άγραφα κι' ασάλευτα δίκαια των
[Θεών
να τα ποτάς εσύ, που είσαι θηντός, γιατί δεν είναι
[από σήμερον κι' εχθές παρά πάντα αυτά ζουν
και κανείς δεν ξέρει πότε φανερώθηκαν.
Μήπως έπρεπε εγώ γι' αυτά να δώσω λόγο στους
[θεούς, αφού δεν εφοβήθηκα
κανενός ανθρώπου γνώμη;
Πως θα πέθαινα, το ήξερα καλά, και χωρίς εσύ να
[βάλης να το κράξουν.
Κι' αν πεθάνω πρώτ' απ' τον καιρό μου, κέρδος πά-
[λι το λεω,
γιατί όποιος σαν κι' εμένα ζει μες τα πολλά τα
[βάσανα, πώς να μην είναι κερδεμένος σαν πεθάνει;
Έτσι κι εμένα δεν με πονείς πούχω αυτό το ριζικό,
[παρά αν υπόφερνα άθαφτο να δω
τον νεκρό εκείνον που εγέννησε η μητέρα μου. τότε
[θα πονούσα · αυτά δεν μου πονούνε.

Κι' αν σ' εσένα τώρα φαίνωμαι ανόητη για ό, τι κάνω,
μπορώ να 'πώ σ' ανόητο φαίνομαι ανόητη.

XOP. Φαίνεται το άγριο αίμα από άγριον πατέρα στο παιδί.
Δεν ξέρει αυτή να ζαρώνη 'μπροσ στο κακό.

KPE. Να ξέρης πώς αυτή σου η ξεροκεφαλιά γρήγορα θα
[περάση].

Και το πειό δυνατό σίδερο, το ψημένο απ' τη φωτιά
[ολόγυρα σκληρό]
θα το 'δης να ραΐση και να σπάση πειότερο από άλλο
με κοντό χαλινάρι, ξέρω, τα αγριεμένα αλόγατα βα-
[στούνται],
γιατί δεν στέκει νάχη μεγάλ'
ιδέα εκείνος πούναι
[στον άλλον δούλος].

Αυτή όμως το καλοήξερε τότε να μας βρίζη με το
[να παραβαίνη τους βαλμένους νόμους].

Κι είνε δεύτερη προσβολή - μια ήταν σαν τώκανε
[- για τούτο κιόλας να καυχιέται
και να γελάη που τώπραξε.

Εγώ βέβαια τώρα δεν είμαι άντρας, παρά ο άντρας
[είναι αυτή],

αν της περάση αυτηνής να κάνη το θέλημα της ατι-
[μώρητο],

Μα είτε της αδελφής μου είναι, είτε και πειό στενή
[του αίματος συγγένησά μου]

απ' όλους όσους φυλάει ο σπιτικός μας Ζευς, αυτή
[και η αδελφή της]

δεν θα ξεφύγουνε την πειό χειρότερη μοίρα.

Γιατί κι' εκείνη άλλο τόσο την κατηγοράω πώς με-
[λέτησε αυτόν τον τάφο].

Φωνάξετε την εδώ τώρα, ότι την είδα μες το σπίτι
[να μανίζη]

έξω απ' τα λογικά της.

Συχνά η ψυχή του άνθρωπου μπροστήτερα προδίνεται
[σαν κλέφτρα],

για τα άνομα που στα σκοτάδια κρυφογένονται,
αλλά και τάλλο ίδια το μισώ, όταν κανείς που πιά-
[στηκε 'στό κρίμα του απάνω,
έπειτα θέλη να το παραστήσῃ ωμορφήτερο.

ANT. Μήπως θέλης να μου κάνης πειό μεγαλύτερο, αφού
[μ' έπιασες, παρά να με σκοτώσης;

KPE. Εγώ άλλο δεν θέλω, μ' ετούτο τάχω όλα.

ANT. Τι κάθεσαι λοιπόν ; όπως κι' εμένα κανέν' από τα λό-
[για σου δεν μου ειν', ευχάριστο
και ποτέ δεν θα μ' αρέση - έτσι κι' εσένα φυσικά
[τα 'δικά μου σ' ενοχλούν.

Και πούθε θα μούρχονταν τόση τιμή και δόξα,
παρά που έβαλα σε τάφο τον αυτάδελφό μου;
Όλοι τους εδώ θα τώλεγαν πώς καλό το βρίσκουνε
αν δεν τους έδενε τη γλώσσα ο φόβος.
Έχουν οι βασιλειάδες κι άλλα πολλά που τους κα-
[λώρχονται]
και μπορούν να κάνουν και να λένε ό, τι θέλουν.

KPE. Μονάχη εσύ απ' τους Καδμείους αυτούς τα βλέπεις
[έτσι.]

ANT. Τα βλέπουνε κι' αυτοί, αλλά μπροστά σου σουρώ-
[νουνε το στόμα.

KPE. Κι' εσύ δεν ντρέπεσαι νάχης γνώμη διάφορη από
[τούτους;

ANT. Ντροπή δεν είναι να σέβεται κανείς εκείνους πούχουν
[τα ίδια σπλάχνα.

KPE. Μήπως δεν είνε αδελφός σου, και ο άλλος που σκοτώ-
[θηκε εναντίον του;

ANT. Αδελφός από μία μητέρα κι απ' τον ίδιο πατέρα.

KPE. Πώς τον προσβάλλεις λοιπόν με το να κάνης χάρι και
[τιμή στον άλλο;

ANT. Δε θάλεγε τα ίδια γι' αυτά ο πεθαμμένος.

KPE. Αφού τον τιμάς ίδια σαν τον αμαρτωλό.

ANT. Δούλος μου δε 'χάθηκε, παρά ο αδελφός μου.

KPE. Που ρήμαξε τη χώρα, ενώ ο άλλος
αντιστάθηκε για να την 'υπερασπίση.

ANT. Το ίδιο και τους δυο με το νόμο του τους ζητάει
[ο Άδης,

KPE. Μα δεν πρέπει ο καλός με τον κακό να έρθη ίσος.

ANT. Ποιος ξέρει, εκεί κάτου, περνούν αυτά για άγια ;

KPE. Ποτέ ο εχιτρός, και σαν πεθάνει ακόμα, φίλος δεν
[γίνεται.

ANT. Όχι για να μισώ μαζύ, για ν' αγαπώ 'γεννήθηκα.

KPE. Τώρα που θα πας κάτω, σαν πρέπει να τους αγαπάς,
[αγάπα τους εκείνους,
ενόσω όμως ζω εγώ, γυναίκα δεν θα προστάξη.

XOP. Να την μπροστά στης πύλες την Ισμήνη, που γι'
[αγάπη της αδελφής της ποτάμι χύνει τα δάκρυα.
Τα φρύδια της σαν σύννεφο σκιάζουν κι ασχημίζουν
[το πρόσωπο της το ροδόθωρο
και τα ώμορφά της μάγουλα είνε βρεμμένα.

KPE. Κι εσύ που σαν οχιά στο σπίτι μου χωμένη, κρυφά
[μούπινες το αίμα

κι ούτε τώξερα πώς θρέψω δυο για δυστυχία και
[χαλασμό του θρόνου μου,
για 'πες μου τώρα, θα 'πης κι' εσύ γι' αυτό τον
[τάφο πώς ήσουν μαζύ ;
ή θα 'ξομώσης πώς δεν ξέρεις τίποτα ;

IΣM. Έκανα κι' εγώ το ίδιο σαν κι αυτή κι' ό,τι λέει λεω
κι είμαι μαζύ της και το ίδιο φταίω.

ANT. Μα το δίκηο δεν θα σ' αφήσῃ να το 'πης αυτό ·
επειδή ούτ' εσύ 'θέλησες ούτε κι' εγώ σε 'πήρα σύν-
[τροφο.

ΙΣΜ. Μα τώρα 'στα βάσανα σου δεν διστάζω μαζύ σου
[ν' αρμενίσω
στο πέλαγος του πόνου.

ANT. Πειά έκανε το έργο ο Αδης κι' αυτοί πούνε κάτου
[το ξέρουνε.
Μα δεν την θέλω 'γώ την φίλη που με τα λόγια
[μόνο μ' αγαπάει.

ΙΣΜ. Όχι αδελφούλα μου μη με περιφρονήσῃς
μαζύ σου να μη πεθάνω και το νεκρό κι' εγώ να μη
[τι μήσω.

ANT. Μη μου πεθάνης εσύ και μη παίρνης για δικά σου
[αυτά που ούτε με το δάκτυλο σου ακούμπησες ·
εγώ που πεθαίνω είμ' αρκετή.

ΙΣΜ. Και τι τη θέλω τη ζωή μου αφού θα χάσω εσένα;

ANT. 'Ρώτα τον Κρέοντα · τώρα γιαυτόνε θα φροντίζης.

ΙΣΜ. Γιατί με πονείς μ' αυτά, ανώφελα για 'σένα;

ANT. Λυπούματι που το κάνω, και που σε περγελώ.

ΙΣΜ. Μα πες μου πώς και τώρα να σ' αφελήσω εγώ ;

ANT. Τον εαυτό σου σώσε · δεν σε ζηλεύω που θα γλυτώσης.

ΙΣΜ. Ωιμένα, δυστυχισμένη, γιατί να μην έχω κι' εγώ
[την τύχη σου ;

ANT. Εσύ 'προτίμησες να ζεις κι' εγώ να πεθάνω.

ΙΣΜ. Άλλά σου είχα 'πη της αιτίες μου εγώ.

ANT. Εσύ πώς είχες δίκηο 'νόμιζες με της 'δικές σου,
κ' εγώ με της 'δικές μου.

ΙΣΜ. Έτσι είμαστε ίσα κι' ίσα στην αμαρτία μας.

ANT. Θάρρευε, εσύ ακόμα ζεις, μα η δική μου η ψυχή
καιρό είναι πεθαμένη, για να ωφελάη αυτούς που
[έχουν πεθάνει.

KPE. Αυτά τα κορίτσια, εγώ λεω πώς τώρα δα φανερώ-
[θηκε άμυαλο ·
η άλλη ήταν από πάντα.

ΙΣΜ. Ποτέ, βασιληά, δεν μένει ο νους εκ γενετής σ' εκεί-
[νους που δυστυχούνε,
αλλά τον χάνουν.

KPE. Εσένα σούφυγε όταν εζήλεψες να κριματίσης μαζύ
[με τους κακούργους.

ΙΣΜ. Μήπως είναι ζωή που θα κάνω χωρίς αυτήν, μονάχη;

ΚΡΕ. Μην την λες αυτήν, γιατί πειά δεν είναι.

ΙΣΜ. Μα θα σκοτώσης λοιπόν του παιδιού σου την αρραβωνιαστικιά;

ΚΡΕ. Είναι άλλα χωράφια για όργωμα.

ΙΣΜ. Δεν θάναι σαν κι αυτήν μ' εκείνον τατριασμένοι.

ΚΡΕ. Εγώ συχαίνομαι κακές γυναίκες για τους γυιούς.

ΑΝΤ. Ω Αίμον, αγάπη μου, πως σε ντροπιάζει ο πατέρας σου,

ΚΡΕ. Πολύ με ενοχλείς κι εσύ κι η παντρειά σου.

ΧΟΡ. Μήπως να του την υστέρησης θέλης του παιδιού σου;

ΚΡΕ. Ο Άδης είναι που θα χαλάσῃ αυτόν τον γάμο.

ΧΟΡ. Αποφασισμένο είναι φαίνεται, αυτή για να πεθάνη.

ΚΡΕ. Και για σένα και για μένα. Άς μη χάνωμε πειά
[καιρό]
παρά πηγαίνετε την μέσα, δούλοι, και να της δέσ-
[σουν καλά. αυτές της γυναίκες
και να μη της αφίσουν ελεύθερες, γιατί κι οι θαρ-
[ρετοί φεύγουν, σαν ιδούν το τέλος της ζωής
με τον Άδη να πλησιάζει.

Στροφή Α'.

ΧΟΡ. Ευτυχισμένοι εκείνοι που η ζωή τους πέρασε χωρίς
[κακοτυχία,
γιατί οποιανού σπίτι
απ' τους θεούς έρθη και σαλέψη
δεν τ' απολείπει συφορά και σέρνεται
από γεννητά σε γεννητά. Σαν το φουσκωμένο κύμα
στου Πόντου την ανεμοζάλη,
που το πιάνει απ' τη Θράκη ο σίφουνας
και το ρίχνει στο τρισκότιδο βυθό¹
και απ' το βάθος κυλάει τη μαύρην ἄμμο
και βαρυά στενάζοντας αχολογούν τα θαλασσόδαρτα
[ακρογιάλια.

Αντιστροφή Α'.

Έτσι θωρώ της αρχαίες συφορές
της γεννητάς των Λαβδακιδών
Θα πέφτουν επάνω σ' άλλες συφορές
και ούτε φέρνει η μια γεννητά στην άλλη απαλλαγή,
παρά κάποιος από τους θεούς την ρημάζει ολοένα
και γλυτωμός δεν είναι.
Να τώρα, ότι που σηκώθηκε ένα φως
'πάνω απ' την τελευταία ρίζα
στο σπίτι του Οιδίπου,
και πάλι το 'ματόβαφο κοπίδι των θεών του κάτω
[κόσμου,
μαζύ ξεμυαλισιά στα λόγια

καὶ τῆς τρέλλας Ερινύς.

Στροφή Β' .

Τη δύναμί σου, Δία, ποιος ἀνδρας θα μπορούσε
ξεπερνώντας τὴν να τὴν 'μποδίσῃ ;
που ούτε ο ὑπνος, καὶ όλα ας τα πιάνη,
ποτέ θα σου τὴν πάρη,
-ούτε οι ακούραστοι μήνες θα την σκορπίσουν.
Σ' αγέραστα χρόνια βασίλειο ἔχεις του Ολύμπου
καὶ φεγγόβολη δόξα.
Για το ὑστερο καὶ για το μέλλον
καὶ για τα περασμένα νόμος που αυτός θε να κρατήση.
Σ' όλη την οικουμένη
από θνητού ζωή
δεν απολείπει ποτέ η δυστυχία.

Αντιστροφή Β' .

Επειδή η πολυγυρίστρα ελπίδα
σε πολλούς ανθρώπους είναι ευχάριστη,
πολλούς όμως ξεγελά σ' ανόητες επιθυμίες
καὶ τον ανήξερο πλανεύει
ως που να καή κανείς
απλώνοντας το ποδάρι του στη φλόγα της φωτιάς.
Ἐνας λόγος 'ξακουσμένος 'φανερώθη
από καποιανού σοφία.
Το κακό φαίνεται καπότες νάν' καλό σ' εκείνον
πού ένας θεός του συνεπαίρνει τόνου για να τον κατα-
[στρέψη].
Αλλά πολύ λίγον καιρό θα κάνη χωρίς συφορά.

ΚΡΕ. Γλήγορα θα το μάθωμε καλλίτερα παρ' απ' τους
[μάντες].
Παιδί μου. Μήπως έρχεσαι μανιασμένος στον πατέρα
[σου];
επειδή άκουσες πώς καταδικάσθηκε η μελλόνυμφη
[σου];
ή μ' ό, τι κάναμ' εμείς πάντα θέλαμε το καλό σου ;

ΑΙΜ. Πατέρα, δικός σου είμαι καὶ συ με κυβερνάς με της
[καλές σου γνώμες],
που εγώ βέβαια θα της ακολουθήσω,
γιατί καμμιά παντρειά δε θ' αξιωθή να μου σταθή
[ψηλότερα]
από τα σένα, σαν με οδηγείς καλά.

ΚΡΕ. Τέτοια, παιδί μου, πρέπει νάναι η καρδιά σου
καὶ πάντα να στέκης πίσω από τη γνώμη του πατέρα.
για δαύτο κ' οι ἀνθρώποι κάνουν ευχές
να γεννήσουν παιδιά υπάκουα καὶ να τάχουνε στο
[σπίτι]
για να 'κδικουνται τον εχθρό καὶ τον φίλο να τιμούν
μαζύ με τον πατέρα.
Καὶ όποιος ανωφέλευτα γεννάει παιδιά,
τι ἄλλο να του 'πη κανείς, παρά πώς βάσανα του
[γεννήθηκαν].
καὶ πολύ περιγέλοιο γι αυτά απ' τους εχτρούς του;

μη λοιπόν ποτέ, παιδί μου, αφήσης τα λογικά σου να
[σου φύγουν
στην ηδονή υποταγμένος για χάρι μιας γυναίκας,
γιατί να ξέρης πώς κακή ψυχρή γίνεται η αγκαλιά
με μια κακιά γυναίκα μέσ' το σπίτι,
γιατί ποια πληγή είναι μεγαλείτερη απ' τον κακό^[το φίλο ;]
φτύσ' τη λοιπόν και συ, σαν εχτρά σου που είναι
και άφησε την κόρη μάλλονα να παντρευθή στον Αδη,
γιατί αφού την έπιασα εγώ ολοφάνερα να παρακούη
αυτή μονάχα απ' όλη την πολιτεία
δε θενά 'βγω ψεύστης τώρα στον κόσμο,
αλλά θα τη σκοτώσω.
ας πάτη να φωνάζῃ και να καταριέται γι' αυτά στο
[Δία,
τον παραστάτη της συγγένειας,
γιατί αν στο αίμα μου τ' άπρεπο φυσικό το θρέψω εγώ,
πολύ περισσότερο θα το θρέψω στους έξω απ' τη γενή^{[νηά μου.}
Όποιος στους σπιτικούς του δείχνεται άντρας μ'
[αρετή,
και στην πολιτεία μέσα δίκαιος θα φανή,
εκείνον δύως που αμάρτησε και ή με τη βία χαλάει
[τους νόμους
ή θέλει να προστάζῃ σ' όσους κυβερνούν,
αυτός ποτέ του από μένα δε να 'παινευθή,
παρά όποιον είβαλεν άρχοντα η πολιτεία, αυτόν πρέπει ν'^{ακούμε,}
και στα μικρά και στα δίκαια και στα ενάντια.
και τέτοιος ένας άνδρας, εγώ θαρρώ,
καλά θα κυβέρνω, και να τον κυβερνούν καλά θα δέχεται
[χεταί
και μέσ' την ανεμοζάλη του πολέμου θα μένη όπου
[τον πρόσταξαν,
τίμιος παραστάτης και καλός.
Αγκαλά τίποτα πειό μεγαλείτερο κακό δεν είναι από^{[την αναρχία.}
Αυτή ρημάζει πολιτείες, αυτή σπίτια αναστατώνει,
αυτή μέσα στα δόρατα που πολεμούν αντάμα
φέρνει του φευγιού της ραησιές.
όπου δύως στέκονται τα σώματα ολόρθα, σώζει τους^{[περισσότερους η πειθαρχία.}
Ετσι πρέπει να διαφεντεύῃ κανείς τον νόμο και την
[τάξι
και ποτέ να μη νικιέται απ' τη γυναίκα.
καλλίτερο είναι, αν είναι ανάγκη, μπροστά απ' τον
[άνδρα να ξεπέσουμε
και να μη λεγόμαστε απ' της γυναίκες πειό κατώτεροι.

XOP. Εμείς, αν δεν μας 'κλέψων τα γερατειά την γνώσι,
[θαρρούμε
πώς φρόνιμα λόγια είπες για όσα είπες.

AIM. Πατέρα, οι θεοί βάζουν μέσ' τους ανθρώπους το λογικό
απ' ότι έχομε το πειό ανώτερο κι' εγώ πώς δεν τα
[λες εσύ σωστά αυτά
ούτε θα 'μπόρεγα ούτε θά' ξερα να πω.
αλλά κι' απ' τάλλο μέρος γένεται νάναι το δίκαιο.
αντίς για σένα βρέθηκα να προσέχω σ' όλα όσα λεν
[ή κάνουν

ή παν' να κατηγορήσουν, γιατί το μάτι το δικό σου
[το τρέμει ο κόσμος
για να πη λόγο που να μη ευχαριστηθής σαν τον
[ακούσης.
εγώ όμως δύναμαι και ακούω κρυφά πώς την κόρη
[την κλαίει ολ' η πόλις,
γιατί απ' όλες της γυναίκες αθωότερη,
χάνεται τρισάθλια για δοξασμένες πράξεις.
«Αυτή που τον αδελφό της σαν έπεσε σκοτωμένος
[δεν άφησε άθαφτο, να φαγωθή απ' τα σκυλιά
πού τρων το κρέας αυμό, ούτ' από κανένα όρνιο.
δεν είν' άξια αυτή χρυσό βραβείο να πάρη;»
Είσι σιγοτριγυρνά ο λόγος.
Πατέρα μου, για μένα, όταν εσύ εισ' ευτυχισμένος
δεν είναι άλλο κτήμα πειό πολύτιμο
γιατί πειό μεγαλήτερο στολίδι υπάρχει παρά νάναι
[δοξασμένος και νανθή για τα παιδιά ο πατέρας
και για τον πατέρα τα παιδιά;
μη βαστάς μέσα σου τώρα μια μονάχα γνώμη,
πως καθώς εσύ το λες, κι' όχι αλλοιώς είν' το σωστό,
γιατί όποιος θαρρεί ή πώς μονάχ' αυτός μυαλό, ή
[γλώσσα έχει, που δεν έχει άλλος, ή ψυχή,
αυτούς αν τους ανοίξης από μέσα κούφιοι δείχνονται.
παρά ο άντρας, και σοφός να είναι, να μαθαίνη
πολλά δεν είναι ντροπή, και να μη παραεπιμένη.
βλέπεις στη ακροποταμιές τα δένδρα,
όσα το ρεύμα ακλούθιονε, βαστούνε τα κλαδιά τους
[άσπαστα
ενώ σαν αντιστέκονται, χάνονται μαζύ με τον κορμό¹
[τους ξέρριζα,
καθώς και εις το καράβι, όποιος στηλώνει
το ποδάρι δυνατά και δεν υποχωρεί καθόλου,
πέρνει τη τούμπα και τ' αποδέλοιπο ταξιδι του
το κάνει με το θρονί ανάποδα και κολυμπώντας.
Λοιπόν έλα, άφησε το θυμό σου κι' άλλαξε ιδέα.
γιατί αν είναι ναρθή μια γνώμη κι' από μένα τον
[νεώτερο,
λεω πώς μεγάλη αξία στον άνδρα είναι,
να γεννηθή με κάθε λογής σοφία γεμάτος.
αλλά και πάλι, επειδή δεν είναι και πολύ συνειθι-
[σμένο πρόμμα,
καλό είναι να μαθαίνη κι' απ' όσους λέν' καλά.

XOP. Σ' εσένα βασιληά ταιριάζει, αν λέη τίποτα σωστό
να το μάθης, κι εσύ πάλιν απ' αυτόν· γιατί κι' οι
[δυο μιλήσατε καλά.

KPE. Εμείς πούμαστε τόσων χρονών, θα μάθωμε τώρα να
[κρίνωμεν
από έναν τόσον δα;

AIM. Δεν λεω τίποτα άδικο· κι αν είμαι νέος εγώ,
μην κυττάς τα χρόνια μου περισσότερο παρά τα έργα
[μου.

KPE. Έργα σου λες να τιμάς που κάνουν τ' άπρεπα;

AIM. Μα ούτε θάλεγα εγώ ποτέ να σεβασθήτε τους κακούς.

KPE. Μήπως τέτοι' αρρώστεια δεν είναι πούπαθε κι' αυτή;

AIM. Δεν το λέει σ' αυτή τη Θήβα μέσα ολάκαιρος λαός.

KPE. Ωστε οι πολίτες θα μας 'πούν τι πρέπει να προστά-
[ζουμε ;

AIM. Βλέπεις που το είπες τώρα' αυτό σαν νάσουν πολύ νέος;

KPE. Για άλλον ή για μένα έχω νάμ' άρχοντας της χώρας;

AIM. Πολιτεία δεν είν' όποια ενός είναι μονάχα.

KPE. Τι, για 'δική σου δεν περνά 'κείνου που βασιλεύει;

AIM. Ωραία θα βασίλευες μονάχος 'στην ερημία.

KPE. Αυτός καθώς φαίνεται, είναι με τη γυναίκα ένα.

AIM. Αν λες γυναίκα εσένα, ναι, γιατί για σε φροντίζω.

KPE. Α ! παληάνθρωπε, μένα δικάζεις, τον πατέρα ;

AIM. Επειδή σε βλέπω που λαθεύεις και όχι δίκαια.

KPE. Λαθεύω επειδή σέβομαι του θρόνου μου τα δίκαια.

AIM. Δεν τα σέβεσαι, αφού των θεών της τιμές πατείς.

KPE. Ω, βρώμικη ψυχή, να είναι αποκάτω από την γυ
[ναίκα !

AIM. Δεν θα με 'δης ποτέ σου να ξεπέσω 'στα αισχρά.

KPE. Και όμως τα λόγια όλα σου αυτά για 'κείνην είναι.

AIM. Και για σένα και για μένα και για του Άδη
[τους θεούς.

KPE. Αφού είσαι κλωτσοσκούφι μιας γυναίκας, μη με σκο-
[τίζης.

AIM. Εσύ θέλεις να λες, και ενώ λες, να μην ακούς.

KPE. Αυτήνα ζωντανή ποτέ σου γυναίκα δεν θα πάρης.

AIM. Τότε θα πεθάνη και πεθαίνοντας κι' άλλον μαζύ
[παίρνει.

KPE. Και με φοβέραις ακόμα εδώ μούρχεσαι αναιδή;

AIM. Φοβέρα το λες ν' αντιμιλάῃ κανείς σε λόγια του αέρα;

KPE. Θα κλάψης για να βάλης γνώσι, συ που είχες αντίς
[μυαλό αέρα.

AIM. Αν πατέρας μου δεν ήσουν, θάλεγα πώς δεν έχεις εσύ

[τα λογικά σου.

KPE. Αλήθεια. Α, τότε μα τον Όλυμπο μάθε πώς δεν θα
[το χαρής,
που μ' έβρισες εμένα.

(προς τους δούλους)
Πήγαινε, φέρε 'κείνη τη συχαμένη· με τα μάτια του
[να την ιδή]
τώρα εδώ μπροστά του να πεθάνη, στο πλάι του
[γαμπρού].

AIM. Για μένα όχι, μη το θαρρής αυτό ποτέ.
Ούτε μπροστά μου θα πεθάνη, ούτε κι' εσύ θα με
[ξαναϊδήσεις]
αλλη φορά στα μάτια σου, παρά με τους φίλους σου,
όσοι το θέλουν, κάνε τον τρελλό.

XOP. Έφυγ' ο νέος, βασιληά, με βιά απ' το θυμό του,
και βαρειά γνώμη έχει σαν πονέση τέτοιος νους.

KPE. Ας κάνη. Και δεν πάει να σοφισθή και πειό μεγα-
[λήτερα]
από όσα είναι των ανθρώπων; τα κορίτσια αυτά δεν
[θα τα ξεγλυτώσῃ
από την τύχη τους.

XOP. Και της δυο λοιπόν εννοείς να της σκοτώσης;

KPE. Όχι. Αυτήνα που το χέρι της δεν έβαλε, καλά που
[μου το λες.]

XOP. Και τι θάνατο της άλλης σκοπεύεις να της δώσης;

KPE. Θα την πάω κατά που ο δρόμος των ανθρώπων χά-
[νεται - στην ερημιά -]
και θα την κλείσω ζωντανή στο κατόι σκυμμένη
[στον βράχο]
ρίχνοντας την τόση τροφή, όση θέλει το κρίμα της
για να γλυτώσῃ η πολιτεία όλη απ' τη λέρα.
Κι' εκεί τον Άδη, που μονάχα σέβεται απ' όλους
[τους θεούς,
ας τον παρακάλεση, κι ίσως καταφέρη να μην πε-
[θάνη].
ή να νοιώση πειά, και αν είν' κι' αργά, ότι πάει κό-
[πος χαμένος,
να δίνη κανείς τιμή σ' όσους είναι στον Άδη.

Στροφή Α'.

XOP. Έρωτα ανίκητε με μάχητα.
Έρωτα που καις τα σωθικά,
πού τη νύχτα φωλιάζεις στων κοριτσιών τα μάγουλα
τα τρυφερά
και το πέλαγος περνάς και μέσ' της στάνες 'μπαίνεις
[και στης μοναχικές αυλές,
και κανείς αθάνατος
κανείς από τους ανθρώπους που ζουν μέρες μπορεί να
[σε ξεφύγη,
και όποιος σ' έχει, μανίζει.

Αντιστροφή Β'.

Εσύ και των δίκαιων της φρένες
στο άδικο σπρώχνεις και στην ατιμία,
εσύ είσαι π' άναψες και τον καυγά ετούτον

ανάμεσα σ' ἀντρες απ' το ἵδιο αίμα.
Στα ματόφρυδα της καλοκρέββατης νύφης
ο πόθος ανθίζει και νικάει,
χωρίς να ψηφάη τους μεγάλους νόμους,
γιατί ανίκητα σε τούτα παίζει
η θεά η Αφροδίτη.

ΠΡΑΞΙΣ Γ' .

ΜΕΡΟΣ Α'

(Φέρουν την Αντιγόνη. Ο Χορός εισέρχεται ακολουθών
την πομπήν της Αντιγόνης).

ΧΟΡ. Τώρα κι εγώ πέφτω ἔξω απ' τους νόμους
μ' αυτά που βλέπω
και δεν μπορώ να σταματήσω τη βρύσι τα δάκρυα
[μου,
αφ' ου στο θάλαμο το μαύρο που όλοι κείτονται
να προβαίνη θωρά η Αντιγόνη.

ΑΝΤ. Δέτε με πολίτες της πατρικής μου χώρας
που τον ύστερο μου δρόμο
περπατώ, και το στερνό φως
βλέπω του ήλιου,
και ποτέ πειά· αλλά με σέρνει ζωντανή ο Άδης που
[τους παίρνει όλους,
στου Αχέροντα το γυαλό, και ούτε υμέναιους
απόχτησα, ούτε κανένα υψηλάτικο τραγούδι
μούψαλαν, παρά τον Αχέροντα θα πάρω άντρα.

ΧΟΡ. Και όμως 'παινετή και δοξασμένη
μπαίνεις σ' αυτό το άντρο των νεκρών
χωρίς να λυώσης από αρρώστεια
ούτ' από ξίφος να πάς τιμωρημένη,
παρά ελεύτερη και ζωντανή
μονάχ' εσύ απ' τους θνητούς θα κατεβής στον Άδη.

ΑΝΤ. Έχω ακουσμένα για τον πικρό θάνατο πούπαθε
η ξένη απ' τη Φρυγία,
του Τάνταλου η κόρη, στου Σίπουλου την κορφή ·
αυτήν σαν τον κισσό που αιώνια σφίγγει
ο βράχιος γύρω της φύτρωσε και την έζωσε
και τώρα η βροχές την λυάνουσαν
καθώς λέει ο λόγος των ανθρώπων,
και ποτέ το χιόνι δεν της απολείπει
και κάτω από τα πολυδακρυσμένα φρύδια της βρέ-
[χονται τα λαιμά της ·
ίδια μ' αυτήν και μένα το ριζικό μου μ' αποκοιμίζει.

ΧΟΡ. Αυτή είναι θεά, και θεογεννημένη
και 'μείς άνθρωποι θνητών γεννιά.
Και όμως μεγάλο πράμμα ακούγεται
νάχη άνθρωπος στο θάνατο την ίδια τύχη
με τους θεούς.

ΑΝΤ. Ωιμένα με περιγελούν! Γιατί στους θεούς σου
τους πατρικούς, με βρίζεις, πριν ακόμα να χαθώ
και ενώ είμαι μπροστά σου;

ώ πόλι, και σεις άντρες της πολιτείας αυτής πούχετε
τα πολλά χτήματα,
αχ βρυσσούλες στη Δίρκη ψηλά και της Θήβας
της καλοαμάξωτης
λόγγε, εσάς τουλάχιστον σας παίρνω μάρτυρες
που άκλαφη από φίλους, και με τι νόμο
έρχομαι, στο χωματένιο μνήμα
νάθρω τάφο μου ανέλπιστο .
αχ ! δυστυχισμένη εγώ !
μέσ' στους ανθρώπους νάμαι χωρίς να είμαι.
Ούτε με ζωντανούς να
κατοικώ ούτε και με νεκρούς . . . !

ΧΟΡ. Προβαίνοντας ίσα με την άκρη του θαρρεμού
χτύπησες βαρειά στο ψηλό βάθρο της Δίκης· παιδί^{[μου,}
εσύ ξεπληρώνεις τώρα και του πατέρα σου τα κα-

[τορθώματα.

ΑΝΤ. Μου 'θύμησες λύπες και καῦμούς,
του πατέρα μου τη συφορά την τριθεμέλιωτη,
όλης μας της γενεάς το ριζικό,
των ξακουσμένων Λαβδακιδών.
Αχ ! τι δυστυχία, ο γάμος της μητέρας
(πού) μαζύ μ' αυτόν που 'γέννησε ('κοιμήθηκε) τον
[πατέρα μου
η κακορρίζικη,
και απ' αυτούς η άμοιρη εγώ γεννήθηκα.
Και τώρα πάω να τους εύρω να κατοικίσωμε μαζύ
εγώ η καταραμένη και απάντρευτη.
Αχ ! αδερφέ μου που τέτοιαν 'πήρες τιμή για την
[κακή σου τύχη,
και πεθαμένος πούσαι σκότωσες εμένα τη ζωντανή.

ΧΟΡ. Να σέβεται κανείς είναι άγια πράξι,
αλλά τη δύναμι εκείνου που είναι δικιά του
να περιφρονή, δεν πάει ποτέ.
εσύ απ' το κεφάλι σου χάνεσαι κι' απ' το γεινάτι σου.

ΑΝΤ. Άκλαφτη, άφιλη, άψαλτη
προβαίνω στο στερνό μου δρόμο,
και δεν μ' αφίνουν να 'δω πειά, η καῦμένη,
της λαμπάδες τουρανού το άγιο μάτι,
και για τον δικό μου θάνατο τον αδάκρυτο κανείς
[απ' τους φίλους,
δεν στενάζει;
(Μπαίνει ο Κρέων)

ΚΡΕ. Ξέρετε πώς με τα μυριολόγια και της φωνές
πριν να πεθάνη κανείς δεν θα 'τελείωνε,
αν χρησίμευαν να λέγωνται.
Δεν την παίρνετε απ' εδώ το γρηγορώτερο;
στο σκεπαστό μνήμα κλείστε την, καθώς είπα εγώ,
κι' αφήστε την μονάχη κι' έρημη, και είτε θέλει ας
[πεθάνη
είτε ζώντας σε τέτοιο σπίτι μέσα ας παντρευτή.
Εμείς είμαστε αθώοι σ' αυτή την κόρη.
μόνον να κατοική 'δώ 'πάνω
υστερήθηκε.

ANT. Ω μνήμα, ώ νυφιάτικο κρεββάτι μου,
ώ βαθύσκαφτο σπίτι, που παντοτε ινά
θα με φυλάς, εκεί πάω νάβρω
τούς 'δικούς μου, που οι περισσότεροι τους 'χάθηκαν
και τους εδέχθηκε η Φερσέφασσα μέσ' τους νεκρούς,

τελευταία τους είμ' εγώ και πάρα πολύ πειό άσχημά
[τους]
κατεβαίνω, πριν να τελειώσω τη ζωή μου.
Όταν σας έρθω, μεγάλη ελπίδα θρέφω,
πώς θα μ' αγαπάη ο πατέρας μου,
θα μ' αγαπάς και συ, μητέρα,
και συ κεφάλι μου αδελφικό,
θα μ' αγαπάς αφ' ου, όταν πεθάνατε,
εγώ σας έλουσα και σας εστόλισα
και στον τάφο σας επάνω έχυσα σπονδές
και τώρα δα, Πολυνείκη μου, επειδή εσκέπασα
το σώμα σου, αυτά κερδίζω.
Ενώ εγώ καλά και δίκαια σ' ετίμησα, για όσους
[είναι δίκαιοι.
Γιατί ποτέ, ούτε αν ήμουνα μητέρα με παιδιά,
ούτε αν ο άντρας μου 'σάπιζε πεθαμένος
δεν θάπαιρνα επάνω μου αυτό τον κόπο, ενάντια στους
[πολίτες!
τώρα, με ποιο δίκαιο τα λεω αυτά ;
Γιατί άντρας θα μούταν άλλος στη θέση του πεθα-
[μένου
και παιδί απ' άλλον άντρα, σαν έχανα εκείνον.
τώρα όμως που ο πατέρας και η μητέρα μου κρύ-
[φτηκαν στον Άδη
δεν έχει να μου γεννηθή ποτέ πειά αδερφός,
και επειδή από τέτοιο νόμο σε επροτίμησα εγώ,
ο Κρέων του 'φάνηκε πώς είναι αμαρτία.
και θάρρητα τρομερή, ώ τ' αδελφούλη μου κεφάλι
[αγαπημένο,
και τώρα με σέρνει έτσι πιάνοντας με απ' τα χέρια,
ανύπαντρη και ὀψαλτη, χωρίς απ' το γάμο τίποτα
[ν' απολάψω
κι' ούτε παιδιά να θρέψω,
παρά έρημη από φίλους η άμοιρη,
στους λάκκους των πεθαμένων ζωντανή έρχομαι.
και ποιο δίκη των θεών παράβηκα
και τι μ' αφελεί εμένα την δυστυχισμένη στους
[θεούς να σηκώσω τη ματιά μου,
ποιόν να φωνάξω σύμμαχο ;
αφ' ου κάνοντας πράξι θεοσεβούμενη απόχτησα να
[μ' έχουν γι' αθεόφιβη.
Μα αν αυτά είναι και για τους θεούς καλά,
τότε αφ' ου έπαθα, θα πω, ότι αμάρτησα.
αν όμως εκείνοι έχουν την αμάρτια, να μη πάθουν
[περισσότερο κακό¹
απ' όσα ἀδικα μου κάνουν.

XOP. Ακόμα η ίδια ανεμοζάλη της ψυχής μέσα της
[παραδέρνει.

KPE. Για τούτο κι' αυτοί που την πηγαίνουν
θα κλάψουν σε λιγάκι, για την άργητα τους.

ANT. Ωιμένα πολύ κοντά στο θάνατο με 'πήγε αυτός ο
[λόγος.]

KPE. Και μη παρηγοριέται κανένας να θαρρή
πως δε θα της γεννή αυτής ό, τι της είπα.

ANT. Ω πόλι πατρική της Θήβας
και θεοί της γεννημάτια μου,
με παίρνουν και δεν αργούν.
Διέτε, σεις οι προύχοντες της Θήβας,
εμένα τη βασιλοπούλα τη μόνη που απόμεινε,
τι παθαίνω, κι' από ποιους ανθρώπους,
επειδή την ευσέβεια εσεβάσθηκα!
(Τραβούν την Αντιγόνη μέσα στον τάφο)

Στροφή Α.

XOP. Και της Δανάης το κορμί υπόμενε
να κάνη αλλαξιά το φως τ' ουρανού
με χαλκοδεμένη κατοικία.
Κρυμμένη σ' ένα θάλαμο σαν τάφο την εκλείσαν
κι' ας ήταν κι' από γεννημάτια μημένη, κόρη μου,
και μέσα της εφύλαγε του Δία τη χρυσόχυτη γυνή.
Είναι την φοβερή η δύναμι της μοίρας,
και ούτε πλούτος, ούτ' ο Άρης, ούτε πύργος
μπορούν να της ξεφύγουν,
και ούτε τα μαύρα καράβια, τα θαλασσοδαρμένα.

Αντιστροφή Α'.

Και το χολιασμένο γυιό του Δρίαντα,
το βασιληά των Ήδωνών
επειδή περίπεξε, τον έδεσε σε πέτρινα
βρόχια ο Διόνυσος
κι' έτσι ξεθυμαίνει της μανίας του
η τρομερή κι' ανημέρευτη λύσσα.
Και εκείνος το κατάλαβε έπειτα
πώς θεό επρόσβαλε στην τρέλλα του
με γλώσσα περγελάστρα
τότες που εμπόδιζε της θεομέθυστες γυναίκες
στη Βακχική φωτιά
κι' ερέθιζε της Μούσαις π' αγαπούνε τον αυλό.

Στροφή Β.

Κοντά στους μαυροκυανούς βράχους
πού δυο θάλασσες αδερφώνουν,
είν' η αχτές του Βόσπορου
και των Θρακών ο αφιλόξενος Σαλμυδησός.
Εκεί ο Άρης που τη χώρα παραστέκει
είδε στα δυο παιδιά του Φινέα
τη θεοκατάρατη πληγή που τους άνοιξε
η άγρια του γυναίκα σαν τα τύφλωσε,
βγάζοντας, η κακούργα, της κόρες των ματιών τους
χωρίς λόγχες, όχι, παρά με τα νύχια της τα 'μα-
[τωμένα
και με της σαίτας τα μυτερά βελόνια.

Αντιστροφή Β'.

Κ' έλυσωναν τα ἀμοιρα
και την ἀθλια συφορά τους ἐκλαιγαν
που για κακό τα ' γέννησε η μάνα τους,
κι' ως τόσο είχε κι' αυτηνής η γεννιά να κάνη
με τους αρχαιογεννημένους Ερεχθείδες,
κ' αναστήθηκε μέσα σ' απόμαυρες σπηλιές
που γύρω φυσομανούνε του πατέρα της οι σίφουνες,
η κόρη του Βορρηά σαν ἀλογο γοργόποδο
πηδώντας 'πάνω στους γκρεμνούς,
των θεών η κόρη.
αλλά και σ' αυτήν επάνω 'πέσανε η μοίρες η
[πολύχρονες,
παιδί μου.

ΜΕΡΟΣ Β'

(Εισέρχεται ο Τειρεσίας στηριζόμενος στον οδηγό).

ΤΕΙΡ. Άρχοντες της Θήβας μαζύ ερχόμαστε κι' οι δύο
με του ενού τα μάτια, γιατ' οι τυφλοί
μόνο με οδηγό βρίσκουνε το δρόμο.

ΚΡΕ. Τι καινούργιο φέρνεις, γέρω Τειρεσία;

ΤΕΙΡ. Εγώ θα σου το πω και συ το μάντη άκουγε.

ΚΡΕ. Ούτε μπροστήτερα αψήφησα τα λόγια σου.

ΤΕΙΡ. Γι' αυτό και εκυβέρναγες καλά τούτη την πολιτεία.

ΚΡΕ. Δεν μπορώ να μαρτυρήσω πώς δεν μου χρησίμεψαν.

ΤΕΙΡ. Να ξέρης τώρα πώς στης τύχης την κόψι επάνω
[περπατείς.

ΚΡΕ. Τι λες; Τρομάρα μου φέρνει ο λόγος σου.

ΤΕΙΡ. Θα το νοιώσης ἀμα ακούσης της τέχνης μου τα
[σημάδια.

Ενώ καθόμουν στο θρονί μου που πάντα 'ξηγάω τα
[πουλιά,
και μου είναι λιμάνι του κάθε σημαδιού,
ακούω ἀγνωστο αχό από όρνια που ἐκραζαν στριγγά,
ανάκατα κι' ακατανόητα σαν σε κακόν οίστρο,
και εκατάλαβα πώς με τα νύχια τους κομμάτιαζαν
[τώνα τ' άλλο,
γιατί βαρειά κροτούσαν η φτερούγες τους.

Τρόμαξα, και αμέσως πήγα να 'ξετάξω τα καψαλί-

[σματα στους βωμούς που ήταν όλο με φωτιές

αλλά στα σφαχτά που καίγονταν δεν έλαμπε ο

[Ήφαιστος

παρά έλυσωνε και έτρεχε στη στάχτη μέσα το ζουμί

[απ' τα μεριά

και κάπνιζε και 'πετούσε σπίθες και η χολές σκόρπι-
[ζαν στον αέρα,

και βρεμμένα ἔμεναν τα κρέατα απ' το χυμένο πάχος.

Τέτοια άκουγα από τούτο το παιδί και πώς 'χαλού-

[σαν η μαντείες με ἀσχημα σημάδια,

γιατί αυτός εδώ είναι οδηγός σ' εμένα όπως εγώ στους
[άλλους].

Κι' αυτά τα υποφέρν', η πόλις εξαιτίας του κεφα-
[λιού σου,

γιατί οι βωμοί μας και όλες η πυρωστιές εγέμισαν
[απ' τα όρνια και τα σκυλιά

πού 'φάγανε το κρέας του άμοιρου του σκοτωμένου
[γυιού του Οιδίπου.

Και ύστερα δεν δέχονται πειά παρακάλια και θυσίες
[οι θεοί από τα 'μάς,

ούτε των μηριών τη φλόγα, ούτε τα όρνια βγάζουν
[με τα φτεροχτυπήματά τους

καλοσήμαντους αχούς, αφ' ου είναι χορτασμένα απ'
[το παχύ αίμα του σκοτωμένου.

Για τούτο, γυιέ μου, βάλε γνώσι' όλ' οι άνθρωποι τώ-
[χουν να πλανεύωνται.

μα και όταν πλανευτή δεν θα είναι άντρας άμυνας
εκείνος και ούτε και δυστυχής που έχοντας ξεπέσει
[στο κακό

το διορθώνει και δε μείνει ακούνητος.

Η αυθάδεια όμως περνάει για προστυχιά.

Έλα, κάνε το θέλημα του νεκρού και μη πονείς τον
[πονεμένο.

Τι, ανδρεία τώχεις να σκοτώσης άλλη μια βολά αυτόν
[που πέθανε;

Επειδή καλό σου θέλω, λεω σου το καλό,

Και να μαθαίνη κανείς είν' ευχάριστο πολύ' απ' οποίον
[λέει καλά,

σαν φέρνει κέρδος.

KPE. : Άκουσε, γέρω, εσείς όλοι απάνω σ' ένανε, εμένα
[σημαδεύετε.

σαν σκοπευτές και δε μου λείψανε από 'πάνω μου η
[προφητείες.

Κυττάτε σεις να βγάλετε λιανά, κουβαλάτε το ήλε-
[κτρο απ' της Σάρδεις

όσο θέλετε και το Ινδικό χρυσάφι
εκείνον όμως σε τάφο δε θα βάλετε.

Ούτε κι' οι αετοί του Δία αν ήθε τον αρπάξουν
να πάν να τόνε φάνε μπροστά στου Δία το θρόνο,
ούτε από τέτοιο κρίμα δε θα φοβηθώ ν' αφήσω να τον
[θάψουν εκείνον.

Γιατί ξέρω καλά πώς κανείς άνθρωπος δεν έχει δύ-
[ναμι να προσβάλλῃ τους θεούς.

Ξεπέφτουν, γέρω Τειρεσία, κι' οι πειό μεγάλοι απ'
[τους θνητούς

και γίνονται κουρέλια ελεεινά σαν λέν' αισχρά αντίς
[καλά για κέρδος.

TEIP. Κρίμα· δεν ξέρετε κανένας σας, δεν λέτε ;

KPE. Τι πράμμα ; τι το λες αυτό για όλους μας ;

TEIP. Πως το καλλίτερο χτήμα στον άνθρωπο είν' ή φρό-
[νησι.

KPE. Όσο και ή κουταμάρα, λέω εγώ, φέρνει βλάβη.

TEIP. Απ' αυτή δα την αρρώστεια εσύ είσαι γεμάτος.

KPE. Δεν θέλω ν' αντιμιλήσω άσχημα στο μάντη.

ΤΕΙΡ. Και μήπως δεν το κάνεις, σαν λες πώς προφητεύω
[ψέμματα ;

ΚΡΕ. Όλο το σόι των προφητών αγαπάει τα λεφτά.

ΤΕΙΡ. Κι' οι βασιληάδες πάλε την αισχροκέρδεια.

ΚΡΕ. Ξέρεις πώς αυτό που λες, το λες στον άρχοντα σου;

ΤΕΙΡ. Το ξέρω, γιατί από μένα κρατάς δική σου αυτή την
[πόλι.

ΚΡΕ. Είσαι μάνιης σοφός εσύ, άλλα το άδικο αγαπάς.

ΤΕΙΡ. Θα με κάνης, όσα έχ' ακούνητα μέσ' την καρδιά μου
[να σου 'πω.

ΚΡΕ. Λέγε τα, μόνο για κέρδη μη μιλάς.

ΤΕΙΡ. Αυτό ίσαμε τα τώρα τώκανα για χάρι σου.

ΚΡΕ. Να ξέρης πως εμένα μ' αυτά δε με πουλάς.

ΤΕΙΡ. Εσύ όμως να ξέρης, πώς δε θα τελέψῃ πολλούς γύ-
[ρους βιαστικός ο ήλιος
πού από τα σπλάχνα σου ένα νεκρό θα δώσης,
νεκρών αλλαξιά, για οποίον έβαλες απ', τον επάνω
[κόσμο κάτω,
και μια ψυχή για τιμωρία σε τάφο 'σπίτωσες,
και πάλι που των κάτω θεών ξεκλεμένον
βαστάς, εδώ άθαφτο και ανάγιαστο νεκρό,
ενώ ούτε εσένα ανήκει ούτε των θεών επάνω,
πάρα τους κεφαλιού σου γίνονται όλα αυτά και με τη
[βία.

Να σε τιμωρήσουν παραφυλάν αυτές που παίρνουν την
[αμαρτία κατόπιν,
η Ερρινύες του Άδου και των θεών, να σε πιάσουν
[στα κρίματά σου επάνω.
Κύτια τώρα αν στα λέω αυτά επειδή μ' έχουν
[χρυσώσει.

Δε θα περάση πολύς καιρός και θ' ακουστούν στα σπί-
[τια σου

Θρήνοι απ' άντρες και γυναίκες.

Κάθε πολιτεία εχθρά σηκώνεται, όταν
ή από σκυλιά η από θεριά
σπαραχτούν και λερωθούν τα λείψανα της,
ή κανένα όρνιο κουβαλήση ανόσια μυρουδιά στην πόλι
[την κατοικημένη.

τέτοιες, γιατί με 'πίκρανες, απ' το θυμό μου,
σαν τοξότης σούριξα σαϊτιές στην καρδιά,
που δε θα παν χαμένες, γιατί δε θα ξεφύγης τη
[φλόγα τους.

Παιδί, πήγαινε με μακρυά από 'δώ στο σπίτι μου
για να βγάλη το θυμό του αυτόν σε πειό νεώτερο,
και να μάθη να κρατάη τη γλώσσα του ησυχώτερη
και το νου με πειό καλλίτερη γνώσι
απ', οποίαν έχει ως τώρα.

(Φεύγει ο Τειρεσίας).

ΧΟΡ. Έφυγε ο γέρως, βασιληά, με προφητείες φριχτές
κι' όλοι μας ξέρουμε, απ' τον καιρό που η τρίχες
[μας γένηκαν από μαύρες ἀσπρες,
πώς ποτέ του αυτός στην πολιτεία δεν ήρθε να λα-
[λήση ψέμμα.

ΚΡΕ. Το είδα κι' εγώ και μου ταράζει την ψυχή.
Κακό είναι να υποχωρή κανείς,
αλλά και 'κείνος π' αντιστέκεται
είναι κοντά η συμφορά που θα τόνε λυπήση.

ΧΟΡ. Τώρα χρειάζεται καλή σκέψη, γιατί του Μενοικέως
[Κρέων.

ΚΡΕ. Τι πρέπει να κάνω, πες μου, κι' εγώ θ' ακούσω.

ΧΟΡ. Πήγαινε και βγάλε το κορίτσι απ' το βαθύσκαφο
[σπίτι,
και κάνε τάφο του παραριγμένου.

ΚΡΕ. Και το βρίσκεις αυτό καλό ; λες να πάω πίσω ;

ΧΟΡ. Όσο μπορείς πειό γλήγορα, βασιληά μου, επειδή
η τιμωρίες των θεών γιοργόποδες προκάνουν όσους
[θέλουν το κακό.

ΚΡΕ. Ωιμένα μόλις το μπορώ,
μα η καδιά με σπρώχνει να το κάνω.
με την ανάγκη δε θέλω να 'μπω σε κακό πόλεμο.

ΧΟΡ. Έλα, κάνε τώρα αυτά και μη πάη ο νους σου σ' άλλο.

ΚΡΕ. Καθώς είμαι πηγαίνω.
Ελάτε, ελάτε, όσοι μ' ακολουθάτε
και όσοι είν' εδώ μπροστά, και όσοι λείπουν.
Πάρτε αξίνες στα χέρια και τρέξετε
στο μέρος το απόμακρο

.....
εγώ αφ' ου μια και άλλαξα τη γνώμη,
όπως ο ίδιος έδεσα
έτσι και θα λύσω,
γιατί φοβάμαι μην είναι το καλλίτερο
τη ζήση του να περνάη κανείς
βαστώντας τους βαλμένους νόμους.
(Φεύγει ο Κρέων)

Στροφή Α'.

ΧΟΡ. Εσύ με τα χίλια ονόματα στολίδι της νύφης του
[Κάδμου
και του Δία του βαρυβροντηχτή γεννηά,
που νοιάζεσαι την ξακουσμένη Ιταλία
και στην κοσμοσύχναστη Ελευσίνα, στον κόρφο της
[Δηούς
βασιλεύεις,
Βάκχε,
που στων Βακχών την πρώτη πολιτεία κάθεσαι

τη Θήβα, κοντά στο κυλάμενο νερό του Ισμηνού
και απάνω, στη σπορά του άγριου Δράκου.

Αντιστροφή Α'.

Εσέν' απάνω από το Γήλοφο βράχο αγναντεύει
ο καπνός και η αναλαμπή της φλόγας
εκεί που η Κηρύκιες νύφες
χορεύουν Βακχικά, και της Κασταλίας η πηγή.

Εσένα ακολουθούνε με πομπή όλοι οι κισσένιοι
φράχτες απ' τα βουνά της Μύσσας, κι' η πράσινες
πλαγιές των αμπελιών με τα πολλά σταφύλια,
μέσ' των τραγουδιών το θεϊκό αλαλητό
σαν έρχεσαι να μας ιδής και τους δρόμους διαβαί-
[νεις της Θήβας.

Στροφή Β'.

Αυτήνα εσύ πάρα πολύ χτιμάς
από κάθε πόλη πειότερο
μαζύ με τη μάννα σου τη κεραυνοχτυπημένη,
και τώρα που όλη την πολιτεία έπιασε αρρώστεια
[δυνατή].

Έλα εσύ να μας γιάννης με το ποδαρικό σου
ροβολώντας από τη ράχη πάνω του Παρνασού
ή από το πέραμα που θαλασσοβουίζει.

Αντιστροφή Β'

Ωχ! εσύ που παίρνεις το χορό με τ' αστέρια που
[λαμποκοπούν
και παραστέκεις στης νύχτας το ξεφάντωμα, παιδί,
[γέννημα του Δία,
φανερώσου, Βασιληά, μαζύ με της βακχικές γυ-
[ναίκες
που σ' ακολουθάνε και γύρω σου ολονυχτίς σε χο-
[ρεύοντες,
εσένα που σκορπίζεις την ξεφωνητή χαρά.
(Μπαίνει Άγγελος)

ΑΓΓ. Εσείς που κατοικείτε γύρω στα σπίτια του Κάδμου
και του Αμφίωνα,
τη ζωή του ανθρώπου εγώ ποτέ δε θα ' παινέψω
ούτε θα 'πώ κακό,
κι ας είναι ό,τι κι' αν είναι,

γιατί πόντα η τύχη των σηκώνει
κ' η τύχη των γκρεμίζει πάλι
κι' αυτόν που ζη ευτυχισμένος κι' αυτόν που κακο-
[περνά,
και δε μπορεί κανείς να προφητεύσῃ στους θυητούς
[το τι τους μέλλεται·
να, και ο Κρέων που μια φορά, θαρρώ, ήτανε ζηλευ-
[τός,
έσωσε απ' τους εχθρούς του Κάδμου αυτή τη γη
και παίρνοντας τη μοναρχία της χώρας όλη επάνω
[του βασίλευε,
ανθίζοντας μέσ' των ευγενικών παιδιών του τη σπορά.

Καὶ τώρα όλα τα χάνει· γιατί όταν το σώμα του
[ανθρώπου
δεν αισθάνεται πειά γλύκα, πες τον πώς δεν ζη
παρά είναι ζωντανός νεκρός.
Έχει όσα θέλεις πλούτια στο σπίτι σου και ζήσε
[σαν βασιληάς.
όταν λείπη από αυτά η χαρά, τάλλα εγώ ούτε
[για του καπνού τον ίσκιο δεν τα 'ξαγιράζω
αντί για την χαρά.

ΧΟΡ. Τι άλλη δυστυχία στους βασιληάδες φέρνεις τώρα
[πάλι;

ΑΓΓ. Πέθαναν, κι' αυτοί που ζουν είν' αίτιοι στο θάνατο
[τους.

ΧΟΡ. Κι' ο φονηάς ποιος είναι; ποιος εσκοτώθη; λέγε.

ΑΓΓ. Ο Αίμων 'χάθηκε, σκοτωμένος στο αίμα του κυ-
[λιέται.

ΧΟΡ. Πώς, από του πατέρα του το χέρι, η από το δικό
[του;

ΑΓΓ. Ο ίδιος με το 'δικό του, γιατί εκάκιωσε του πατέρα
[του για 'κείνο το φόνο.

ΧΟΡ. Αϊ γέρω! είδες πώς 'βγήκε αληθινός ο λόγος σου.

ΑΓΓ. Αφού έγιναν έτσι αυτά, τώρα πρέπει για τάλλα
[να σκεφθούμε.

ΧΟΡ. Να, όμως βλέπω και τη δόλια Ευρυδίκη του Κρέοντα
[τη γυναίκα.

Άραγε νάκουσε για του παιδιού της το χαμό,
ή κατά τύχη βγαίνει απ' τα δώματα;

(Παρουσιάζεται η Ευρυδίκη).

ΕΥΡ. Άνθρωποι εσείς που στέκεσθε όλοι μαζύ, άκουσα
[τα τι έλεγαν
καθώς έκανα να 'βγω απ' το σπίτι για να πάω με
[περικάλια να προσπέσω στην Παλλάδα,
και ό,τι άνοιγα με τα κλειδιά τα μάνταλα της πύ-
[λης να σηκώσω,
'πήρε το αυτί μου για σπιτική μου δυστυχία μια
[μιλιά
κι' έπεσα χάμους ξερή απ' την τρομάρα μου,
και με σήκωσαν η δούλες.
Μα εσείς πέστε μου πάλι τι ήταν ο λόγος,
γιατί δεν είμ' αμάθητη στης δυστυχίες, να τ' ακούσω.

ΑΓΓ. Εγώ, καλή μου κυρά, και εδώ που είμαι θα στο πω,
και ούτε θ' αφήσω τίποτε απ' όσα είν' αλήθεια.
τι; να σου μιλήσω μαλακά και έπειτα σ' αυτά να
[βγούμε ψεύτες;
μόν' η αλήθεια στέκει παντοτεινά ορθή.
Εγώ κατά πόδι ακολουθούσα τον άντρα σου, στο
[ψηλό αλώνι,
εκεί οπού έκειτο ακόμα αξιοδάκρυτο σπαραγμέν'
[από τα σκυλιά

το σώμα του Πολυνείκη. Και αφού τη θεά που στο
[δρόμο παραστέκει
παρακαλέσαμε και τον Πλούτωνα να πάψη την οργή
[του και να μας καλοβλέπη,
τον 'λούσαμε σε καθαρό λουτρό και απάνω σε κλαριά
[νεόκοπα εκάψαμε το λείψανο
και μνημούρι ολόρθιο από της πατρίδος του τη γη
[του χωματώσαμε .
και ἐπειτα 'γυρίσαμε πάλι για το θωλωτό του Αδη
[νυφοκρέββατο, το λιθοστρωμμένο,
που ήταν μέσα η κόρη. Κάποιος όμως ἀκουσε στριγγό
[ξεφωνητό να βγαίνη απ' το θάλαμο τον αφορισμένο
κι ἔτρεξε να το φανέρωση του αφέντη μας του
[Κρέοντα.
Και σ' αυτόν γύρω καθώς 'πρόβαινε σιμότερα η
[ίδια θλιβερή φωνή 'πετούσε, πειό αδύνατη
και απ' τα τρίσβαθα στενάζοντας βγάζει κλαψάρικη
[λαλιά:
«Κακορρίζικος εγώ· καλά το 'μάντεψα λοιπόν ;
και τώρα περπατώ απ' όσους στη ζωή μου 'πέρασαν
[το πειό θλιβερώτερο δρόμο.
Τού παιδιού μου η φωνή με τριγυρνάει. Εσείς 'πε-
[ρέτες
τρέξτε γλήγορα, κάτω εκεί, σταθήτε 'μπρος στον
[τάφο,
και απ' τον αρμό του χώματος σαν η πέτρα ση-
[κωθή,
μπαίνοντας στο άνοιγμα του τάφου κυττάχτε του
[Αίμονος είν' η φωνή π' ακούω,
η ξεγελιέμαι από τους θεούς ;»
Και μεις στης προσταγές του πικραμένου αφέντη
[μας πήγαμε να 'δούμε
και μεσ', το στερνό το μνήμα είδαμε τη μια κρεμα-
[σμένη απ' το λαιμό¹
με κλωστένιο βρόχο απ' το πέπλο της δεμένο,
τον άλλον μπροστά της πεσμένο χάμου απ' τη μέση²
[να την κρατάη
θρηνώντας για τη νύφη που χάθηκε και πήγε κάτου
και για τον πατέρα του τα έργατα και το νυφοκρέβ-
[βατό του το δυστυχισμένο .
και καθώς το είδε ο Κρέων πικρά βογκώντας προ-
[βαίνει μέσα και του φωνάζει μ' αναφιλητό :
«Δυστυχισμένε μου, τι κάνεις αυτού, στο νου τι
[σούρθε,
σε τι συφορά έπεσες ; έλα έξω, παιδί μου, γονατιστός
[σε παρακαλώ»,
Μα το παιδί, άγρια ματιά στήλωσε απάνω του, τον
[έφτυσε κατά μούτρα
και χωρίς διόλου να απάντηση ἐπειτα τράβηξε του
[σπαθιού του τη δίκοπη λεπίδα,
και ο πατέρας πρόφθασε ορμώντας έξω και του
[ξέφυγε .
τότε, ο άραχλος, κατεπάνου του γυρίζει το θυμό
[του,
και όπως στέκονταν, το σίδερο μες τα πλευρά
[του,
και με τα χέρια του που είχαν παραλύσει, έχοντας
[ακόμη τα λογικά του,
αγκαλιάζει την παρθένο, και καθώς ξεφυσούσε, με
[δύναμι
πετιέται κόκκινο αίμα βρύσι απάνου στης χλωμές

[παρειές του κοριτσιού,

(Φεύγει η Ευρυδίκη έξαλλη και οι γυναίκες τρέχουν πίσω της).

Και τώρα κείτεται νεκρός σε νεκρής πλευρό ο δόλιος
το γάμο του γιωρτάζοντας στου Άδη τα παλάτια.
[όμως απόδειξε στον κόσμο
πως για έναν άνδρα η ασυλλογισιά είναι το μεγα-
[λείτερο κακό.

ΧΟΡ. Τι να βάλω με το νου μου; έφυγε πάλι η γυναίκα
[προτού πή λόγο καλό η κακό.

ΑΓΓ. Κ' εγώ εθάμμαξα, αλλά παρηγοριόμαι με την ελ-
[πίδα
πώς σαν άκουσε τη συφορά του παιδιού της,
δεν θα πάη να μοιρολογήσῃ στην πόλι έξω.
μέσα στο σπίτι με της δούλες ολόγυρα της
θα καθήσῃ να κλάψη για το πένθος της.
γιατί δεν είν' αμάθητη από καλή γνώμη,
ώστε να λαθέψη.

ΧΟΡ. δεν ξέρω, ωιμένα, και η πάρα πολλή σιωπή
κακό σημάδι φαίνεται, καθώς και το πολύ ξεφωνητό
[το ανωφέλετο.

ΑΓΓ. Άλλα να 'δούμε μήπως και κρύβει τίποτα στη τα-
[ραγμένη καρδιά.
και ας μπούμε μες στο σπίτι, καλά το λες εσύ.
Και η παρά πολύ σιωπή είναι βαρειό σημάδι.

(Φεύγει ο Άγγελος· εμφανίζεται ο Κρέων κρατώντας στα
χέρια του τον νεκρό του Αίμονος).

ΧΟΡ. Άλλα να, που και ο ίδιος ο βασιληάς έφτασε
κρατώντας στα χέρια του δείγμα ολοφάνερο-
αν μου πέφτη και εμένα λόγος - όχι αλλουνού που
[έφταιξε
αλλά της αμαρτίας της δικής του.

ΚΡΕ. Ωιμέ του κακοκέφαλου κεφαλιού η αμαρτία πώς
['τέλεψε
φέρνοντας θάνατο. Αχ! το φονηά και το σκοτω-
[μένο κυττάτε μαζί του
από μια γεννηά. Ωιμένα κακότυχή μου γνώμη.
Αχ! παιδί μου, που νέος επήγεις με πρώιμο θάνατο
άι, άι, άι, άι, 'πέθανες, 'χάθηκες
για δική μου όχι για δική σου κακοκεφαλιά.

ΧΟΡ. Ωιμέ, αργά ήταν να δης το δίκηο,

ΚΡΕ. Ωιμένα, το ξέρω ο δόλιος, Μα στο μυαλό μου κά-
[ποιος θεός τότε
βρόντηξε που μου κακόθελε βαρειά, και σ' άγριο
[δρόμο μ' έρριξε,
ώιμέ, πατώντας, με τα πόδια της χαρές μου.
Αχ! Αχ! βάσανα του άνθρωπου που δε βαστιώνται.
(Μπαίνει ο Εξάγγελος).

ΕΞΑ. Αφέντη μου, τα ἔχεις και τα παράχεις τα βάσανα,
άλλα βαστάς στα χέρια σου και άλλα πούναι στο
[σπίτι σου πρόκαναν κι' ὀλας,
και ταχιά με τα μάτια σου θε να τα 'δης.

ΚΡΕ. Τι είναι πάλι ; χειρότερα ακόμα απ' τα χειρότερα;

ΕΞΑ. Η γυναίκα σου 'πέθανε, η δόλια μάννα αυτουνού του
[νεκρού.
τώρα δα 'χτυπήθηκε, κ' είν' η πληγές της ανοιχτές.

ΚΡΕ. Αϊ, αϊ, αϊ, αϊ, λιμάνι του Άδη αχόρταγο,
γιατί, καλέ, με βουλειάζεις ;
Ω, εσύ που ήρθες να μου φέρης της πικρόλογες συ-
[φορές, τι λόγο είπες;
Αϊ, αϊ, σκοτωμένον άνθρωπο πήγες να χτυπήσης.
τι λες, παιδί μου ; τι άλλο πάλι θα μου πής;
Αϊ, αϊ, αϊ, αϊ · σφαχτό της συφοράς κείτεται η γυ-
[ναίκα πεθαμμένη.

ΧΟΡ. Γύρισε και θα 'δης · δεν την έχουν πειά κρυμμένη
[μέσα.

ΚΡΕ. Ωιμένα, βλέπω με τα μάτια μου το δεύτερο κακό ·
[τι άλλο,
τι άλλο μου μέλλεται ; στα χέρια μου κρατώ ακόμα
[το παιδί μου, ο κακορρίζικος,
και αντικρύ μου βλέπω τη νεκρή.
Αχ, αχ, καύμένη μητέρα ! αχ, παιδί μου.

ΕΞΑ. Έπεσε πληγωμένη βαρειά και αγκάλιασε το βωμό ·
[τα μάτια της έκλεισαν,
Μα πρώτ' εμοιριολόγησε για το δοξασμένο θάνατο
[του Μεγαρέα, που 'πέθανε μπροστήτερα
και πάλι γι' αυτόν εδώ, και τελευταία για της κα-
[κές σου πράξεις
καταράσθηκε, εσένα, τον παιδοχτόνο.

ΚΡΕ. Αϊ, αϊ, αϊ, αϊ, τρομάρα μου, γιατί δεν μ' εσκότωνε
[κανείς απ' τους φίλους
στο στήθος μπροστά με δίκοπο σπαθί ;
δόλιος εγώ, αϊ, αϊ, αϊ, και με δόλιο τέλος σβύνω.

ΕΞΑ. Και γι' αυτή και για εκείνη τη θανή σε σένα
έρριξε την αιτία η πεθαμμένη ·

ΚΡΕ. Και με τι τρόπο χάλασε τη ζωή της ;

ΕΞΑ. 'Χτυπήθη με το χέρι της μέσ' στο σκότι, καθώς
[άκουσε
τι έπαθε το παιδί της, το πολύκλαφτο.

ΚΡΕ. Ωιμένα σε κανέναν άνθρωπο ποτέ δε θα πέσῃ
σαν τη δική μου κατηγόρια. εγώ, εγώ σε σκό-
[τωσα,
αχ ! ο αθλιος ! εγώ, αλήθεια λέω · αχ ! άνθρωποι,
πηγαίνετε με γλήγορα, βγάλτε με από δω έξω,
γιατί δεν είμαι πειά άλλο παρά τίποτα.

ΧΟΡ. Κερδισμένος θάβγης, αν βγαίνη απ' τον πόνο κέρδος,

γιατί η συφορά που γλήγορα περνά απ' όσες μας
[έρχονται
είναι η καλλίτερη.]

KPE. Ας έρθη, ας έρθη, ας φανή κι' εμένα η γλυκεία
[θανή μου,
που θα μου φέρη πειά την ύστερη μου μέρα.
ας έρθη, ας έρθη, για να μη 'δώ πειά άλλη μέρα
με τα μάτια μου.]

XOP. Αυτά είναι του ύστερου καιρού.
για όσα βλέπομε κάτι να γείνη.
τάλλα θα τα νοιαστούν εκείνοι που τους πρέπει.

KPE. Αυτό που λαχταρίζω, αυτό μονάχα ευχήθηκα.

XOP. Μην εύχεσαι τώρα τίποτα, αφού ο άνθρωπος
δεν έχει να ξεφύγη τη γραφτή του μοίρα.

KPE. Πάρτε με τον άχρηστο άνθρωπο απ' εδώ,
που 'σκότωσα και σένα, παιδί μου, χωρίς να το θέλω,
[και τούτην.
Τρισάθλιος εγώ και δεν έχω πειά που να γυρίσω τη
[ματιά μου.
όλα μου ξεφεύγουν, όσα πιάνω στα χέρια· βαρειά
[συφορά έπεσε στο κεφάλι μου.
Το πρώτο πράμμα για να ευτυχήση ο άνθρωπος
είναι η φρονιμάδα,
και δεν πρέπει να καταφρονάη κανείς σε τίποτα,
όσα είναι των θεών.
τα μεγάλα λόγια με μεγάλα βάσανα τα ξεπλερώνουν
οι καυχησάρηδες,
και έτσι βάζουνε γνώσι και στα γεράματα.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ο μέγιστος των αρχαίων και υεωτέρων δραματικών ποιητών, για την
έντονη δραματικότητα, το βαθύ και συχνά προφητικό της σκέψης του,
τη λυρική του έξαρση και την αρμονία των εννοιών με την αισθητική
τους έκφραση. Οι τραγωδίες του, τολμηρές τόσον ως σύνθεση τους,
όσο και σαν πλοκή, έχουν ταυτόχρονα πολύ έντονη την αίσθηση και
την ψυχολογία του φυσικού και του πραγματικού, ώστε να δονούνται
από τον παλμό της πιο σφρίγουσας ζωής. Ο Αισχύλος αποτελεί
αναμφισβήτητα την πιο τέλεια ποιητική εκδήλωση του ελληνικού
μεγαλείου.

Αγαμέμνων: Πρόκειται για το πρώτο δράμα της Τριλογίας «Ορέστεια»
κι αναφέρεται στην δολοφονία του Αγαμέμνονα από την σύζυγο του
Κλυταιμήστρα και τον εραστή της Αίγισθο. η σκηνή της προφήτιδος
Κασσάνδρας, που οδύρεται για την αιχμαλωσία της, ανήκει στις
τραγικότερες του παγκοσμίου θεάτρου. Μετάφραση σε στίχους, του
Γρυπάρη.

Χοηφόροι: Το δεύτερο δράμα της «Ορέστειας». Περιέχει την
κυριώτερη πρόξη, γύρω από την οποία στρέφεται η Τριλογία και που
πάνω της στηρίζεται το ηθικό πρόβλημα που κινεί την «Ορέστεια»: ο
Ορέστης θανατώνει τον Αίγισθο και τη μητέρα του· ο νους του
σαλεύεται και καταδικούμενος από τα φάσματα των Ερινυών παίρνει

τον δρόμο της εξορίας. Η μετάφραση, σε στίχους, του Γρυπάρη.

Ευμενίδες: Η τραγωδία που ολοκληρώνει την «Ορέστεια».

Εκτυλίσσεται στους Δελφούς, όπου ο Απόλλων, αποκοινίζοντας τις Ερινύες, φυγαδεύει τον Ορέστη, και κατόπιν στην Αθήνα, όπου υστέρα από απόφαση της Αθήνας, ο μητροκτόνος Ορέστης δικάζεται από τον Άρειο Πάγο και απαλλάσσεται από την τιμωρία του φόνου. Η μετάφραση, όπως κι όλης της Τριλογίας, του Γρυπάρη.

Επτά επί Θήβας: Το δράμα τούτο αναφέρεται στην τραγική Θήβας μοίρα των δύο γιων του Οιδίποδα, πού, μονομαχώντας για τον θρόνο των Θηβών, αλληλοσκοτώνονται. Ο ύμνος των Ερινύων κι ο παθητικότατος θρήνος της Αντιγόνης και της Ισμήνης για τους σκοτωμένους αδελφούς των είναι από τους λυρικώτερους της αρχαίας τραγωδίας. Η μετάφραση, σε στίχους, αριστοτεχνική, με φιλολογική ακρίβεια και δύναμη ύφους, του Γρυπάρη.

Πέρσαι: Το δράμα αυτό αποτελεί υψηλότατον ύμνο των ελληνικών νικών κατά των Περσών, την εποχή των μηδικών πολέμων. Η μεγαλοπρεπής αφήγηση της ναυμαχίας στην Σαλαμίνα, κρίνεται σαν μοναδικό υπόδειγμα επικολυμβικής περιγραφής. Μετάφραση Ι. Ζερβού.

Προμηθεύς Δεσμώτης: Το πιο μεγαλεπήβολο και υψηλεπτές Έργο του παγκοσμίου θεάτρου. Παρουσιάζει τον Προμηθέα δεμένον πάνω στον Καύκασο, κατά διαταγή του βασιλιά των Θεών, προς τιμωρίαν της φιλανθρωπίας του. Το Κράτος του Δία και η Βία, προσωποποιημένα, ο Ήφαιστος, οι Ωκεανίδες, ο Ερμής, ο Ωκεανός, η Ιώ και ο Προμηθέας, δρώντας ανθρώπινα και παθητικά, διατηρούν όλο το θεϊκό μεγαλείο τους. Η μετάφραση, σε στίχους, του Ι. Ζερβού.

Ικέτιδες: Το δράμα αυτό, βασισμένο στην ιστορική παράδοση, εξυμενί την αρετή και τη φιλοξενία των Ελλήνων. Οι Δαναΐδες, φεύγοντας από την Αίγυπτο, για να αποφύγουν να παντρευτούν με τη βία, φιλοξενούνται και προστατεύονται από τους Αργείους και πάλι ελευθερώνονται από την αποτολμηθείσα αρπαγή. Ο υψηλός λυρισμός του έργου θαυμαζόταν από τους αρχαίους, ήδη, χρόνους.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Από τους τρεις κορυφαίους Έλληνες τραγικούς, που μας σώθηκαν μερικά έργα τους, ο πιο προσιτός, τόσο στην αρχαιότητα όσο και στην εποχή μας, είναι ο Ευριπίδης. Δραματικός και περιπαθής ποιητής, ένας φιλόσοφος και, μαζί, ένας ψυχολόγος των ανθρωπίνων αρετών και ελαττωμάτων.

Ανδρομάχη: το δράμα αυτό εικονίζει, κατά τον πιο θαυμαστό τρόπο, έναν κόσμο αισθημάτων, ζήλειας, μίσους και στοργής. Ο Νεοπτόλεμος, χωρίζοντας από την Ανδρομάχη, παντρεύεται την κόρη του Μενέλαου και της Ελένης, την Ερμιόνη, που συνεννοείται με τον πατέρα της να σκοτώσουν τον γιο που έδωσε η Ανδρομάχη στον Νεοπτόλεμο. Ο Πηλέας, παππούς του παιδιού, σώζει τον μικρό, και ο Μενέλαος σκοτώνει με δόλο τον Νεοπτόλεμο. Μετάφραση, του Γ. Τσοκόπουλου.

Άλκηστης: Σύμφωνα με τον όρο που είχε θέσει ο θεός, ο Αδμητος θα γινόταν αθάνατος, αν κάποιος στενός συγγενής του δεχόταν να θυσιαστή για αυτόν το σκοπό. Οι γονείς του δεν δέχονται, μα η

γυναίκα του η Άλκηστης προσφέρεται πρόθυμα να θυσιαστή, δίδοντας
έτσι μοναδικό παράδειγμα συζυγικής αφοσίωσης. Η μετάφραση, σε
στίχους, του Γ. Τσοκόπουλου.

Μήδεια: Το τραγικότερο από τα δράματα του Ευριπίδου. Το πάθος της
ερωτικής εκδίκησης, ξεπερνώντας σ' ένταση αυτό τούτο το ερωτικό
πάθος, εκφράζεται, στο έργο αυτό, στο έπακρο των εκδηλώσεων του.
Προδομένη από τον Ιάσονα, η Μήδεια καταπνίγει τη μητρική στοργή
μέσα της και σκοτώνει τα δυο τους παιδιά για να εκδικηθή τον
σύζυγο. Μετάφραση
ΑΓΓ. Τανάγρα.

Ηλέκτρα: Ο Ορέστης και η αδελφή του Ηλέκτρα θανατώνουν τον φονέα
του πατέρα τους Αίγισθο και την μητέρα τους, συνεργόν του φόνου
επίσης, Κλυταιμνήστρα. Η κάθαρση εδώ έρχεται από τον από μηχανής
θεό, που δίδει και την εξάγνιση στους δύο μητροκτόνους. Η
μετάφραση, φιλολογικά πιστή, του Αγγέλου Τανάγρα.

Ιππόλυτος: Το νεωτεριστικότερο από τα έργα του Ευριπίδου. Η
Φαίδρα αισθάνεται ανόσιο έρωτα προς τον γυιό του συζύγου της
Θησέως, τον Ιππόλυτο. Ο νέος αποκρούει τον έρωτά της κ' η Φαίδρα
αυτοκτονεί, συκοφαντώντας τον στον πατέρα του. Ο Θησέας
εξορίζοντας τον Ιππόλυτο, τον καταρατάται να καταστραφεί από τον
Ποσειδώνα. Η κατάρα πραγματοποιείται, μα ή συκοφαντία φανερώνεται
κι ο Ιππόλυτος πεθαίνει θρηνούμενος και συγχωρώντας. Η μετάφραση
του Αγγέλου Τανάγρα.

Ιφιγένεια εν Αυλίδι: μια από τις παθητικώτερες και καλύτερες
τραγωδίες του Ευριπίδη. Οι προσπάθειες του Αγαμέμνονος να σώση
την κόρη του, η συμπάθεια και κατανόηση του Μενελάου, που
έρχονται αργά, για το θύμα, η τολμηρή αντίσταση του Αχιλλέα
εναντίον του στρατού για να σωθή η μνηστή του, εντείνουν τη δράση
και την τραγικότητα. Η λύση του δράματος δίδεται από τον από
μηχανής θεόν. Η μετάφραση, σε στίχους, του Ι. Φραγκιά.

Ιφιγένεια εν Ταύροις: Η Ιφιγένεια, που θυσιάζεται από τον πατέρα
της Αγαμέμνονα στην Αυλίδα, για να γίνη δυνατόν ν' αποπλεύσουν τα
πλοία της τρωικής εκστρατείας, σώζεται την τελευταία στιγμή από
την θεά Αρτέμιδα, που την μεταφέρει στην χώρα των Ταύρων. Εκεί,
μητροκτόνος πια και περιπλανούμενος, την συναντά ο αδελφός της
Ορέστης, ιέρεια της Αρτέμιδος. Φεύγοντας αποκομίζει μαζί της και
το άγαλμα της θεάς στην Αθήνα. Μετάφραση Ν. Κυπαρίσση.

Βάκχαι: Πρόκειται για μιαν από τις αρτιώτερες και οπωσδήποτε την
λυρικώτερη από τις τραγωδίες του μεγάλου ποιητή. Ο Πενθέας κ' η
μητέρα του Αγαύη, απιστώντας απέναντι των θείων, τιμωρούνται από
τον θεό Διόνυσο, γιατί δε θέλησαν να δεχθούν τη λατρεία του στην
Θήβα. Η μετάφραση, σε στίχους, του Κ. Βάρναλη.

Φοίνισσες: Περιστρέφεται γύρω από την τραγική παράδοση της
αδελφοκτονίας Ετεοκλέους και Πολυνείκους, Γεμάτη επεισόδια και
σκηνική δράση, όπως ο θάνατος των δυο αδελφών, το διώξιμο του
πατέρα τους Οιδίποδος, η γενναία απόφαση της Αντιγόνης κτλ.,
θεωρείται μια από τις ωραιότερες τραγωδίες του Ευριπίδου. Η
μετάφραση του Ν. Ποριώτη.

Ικέτιδες: Δράμα πολυτελή και πατριωτικό, αναγόμενο στον ήρωα
Θησέα, ο οποίος θάβει τους Αργείους που έπεσαν μπροστά στα τείχη
των Θηβών. Τον χορό της τραγωδίας τον αποτελούν οι μητέρες και τα
παιδιά των πεσόντων. Αυτά τούτα τα χορικά θεωρούνται από τα
παθητικώτερα της αρχαίας τραγωδίας καθόλου. Η μετάφραση, σε

στίχους, του Ν. Ποριώτη.

Ηρακλής μαινόμενος: Το ωραίο αυτό δράμα του μεγάλου τραγικού, αναφέρεται στον Ηρακλή, που, ελευθερώνοντας τα παιδιά του, κυριεύεται ύστερα από μανία και τα σκοτώνει. Μόλις συνέρχεται από την τρέλλα του και καταλαβαίνει τι έχει κάμει, επιχειρεί να αυτοκτονήσῃ, αλλά τον σώζει ο φίλος του Θησέας. Η άρτια τούτη μετάφραση, που διατηρεί όλη την ομορφιά του πρωτοτύπου οφείλεται στον Κ. Βάρναλη.

Τιων: Το δράμα αυτό διακρίνεται για την περίτεχνη πλοκή του, τις περιπέτειες που με πολλή τέχνη παρεμβάλλονται και για την απροσδόκητη έκβαση. Η υπόθεση του περιστρέφεται γύρω από τους κινδύνους, την αναγνώριση και την αναγόρευση, μετά, του Ιωνος, ως κληρονόμου του βασιλέα της Αττικής Ξούθου. Η μετάφραση, του Πολ. Δημητρακόπουλου.

Κύκλωψ: Σατυρικό δράμα, που ανάγεται στη γνωστή ομηρική περιπέτεια του Οδυσσέα, με τη μέθη και την τύφλωση του Κύκλωπα, που κάνει δυνατή τη σωτηρία του ήρωα και των συντρόφων του. Τα κωμικά επεισόδια κάνουν το έργο αυτό εξαιρετικά ενδιαφέρον για κάθε εποχή. Η μετάφραση έγινε από τον Γ. Τσοκόπουλο.

Ορέστης: Το πιο πολύπλοκο και νεωτεριστικό δράμα ίσως, του Ευριπίδη. Ο Ορέστης καταδικάζεται σε θάνατο από τους Αργείους, ενώ ο θείος του Μενέλαος τον εγκαταλείπει, από δειλία. Εξαγριωμένος από τη στάση του Μενελάου ο Ορέστης θέλει να σκοτώσῃ τη σύζυγο του και την κόρη του Ερμιόνη. Τελικά μεταπείθεται από τον από μηχανής θεό και παντρεύεται την Ερμιόνη. Η μετάφραση έγινε από την Ήλια Βουτιερίδη.

Ρήσος: Ανήκει στα νεώτερα δράματα της Αττικής Τραγωδίας, κ' είναι αβέβαιο αν ανήκη στον Ευριπίδη, μολονότι από τους αρχαίους ήδη χρόνους αποδιδόταν σ' αυτόν. Φαίνεται ν' ανήκη μάλλον στη σχολή του Φιλοκλέους. Ανάγεται στο ομηρικό επεισόδιο της αρπαγής της Ελένης από τον Πάρη. Η μετάφραση έγινε από τον Άριστο Καμπάνη.

Ηρακλείδες: Το δράμα αναφέρεται στην περίθαλψη των Ηρακλειδών στην Αττική κι αποτελεί ύμνο στην ανδρεία των Αργείων και των Αθηναίων ηρώων. Το επεισόδιο, όπου η Μακαρία παραδίδεται με τη θέληση της στον θάνατο προς χάριν της κοινής σωτηρίας, εντείνει την τραγικότητα του δράματος. Η μετάφραση, σε στίχους Κ. Βάρναλη.

Εκάβη: Συγκρατώντας την οδύνη της για τον θάνατο του γιου της Πολυδώρου, η βασίλισσα της Τροίας συμβάλλει στην καταστροφή του διολοφόνου. Στην τραγωδία τούτη, το πάθος της εκδίκησης στην Εκάβη, περιγράφεται με βαθύτατη ψυχολογία. Η μετάφραση του Ν. Ποριώτη

Ελένη: Αντίθετα από την παράδοση, η Ελένη παρουσιάζεται εδώ σαν υπόδειγμα πιστής συζύγου, και βοηθημένη από τον σύζυγο της Μενέλαο, κατορθώνει να γλυτώση από τον γάμο με τον Αιγύπτιο βασιλέα. Η αδελφή του τελευταίου, η Θεονδή, που συμπονεί τους συζύγους, είναι από τους καλύτερα διαγραφόμενους χαρακτήρες του έργου. Μεταφραστής ο Άριστος Καμπάνης.

Τρωάδες: Το συνταρακτικό τούτο δράμα αποτελεί εξεικόνιση των φρικαλεοτήτων της αλώσεως της Τροίας. Η σφαγή της Πολυξένης, ο φόνος του Αστυάνακτος, η όψη της πόλης, που πυρπολείται, δίδουν την πιο δραματική εικόνα πόλης που καταπατείται από τον εχθρό. Η μετάφραση οφείλεται στον Άριστο Καμπάνη.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ

Απαράμιλλοι σε δραματικό και πλαστικό κάλλος, οι τραγωδίες του Σοφοκλέους αποτελούν απλησίαστα πρότυπα της δραματικής τέχνης όλων των λαών κι όλων των εποχών. Αρμονικός υμητής της φύσης, θαυμαστός ανατόμος του πάθους, φιλοσοφικός ερευνητής της ανθρωπίνης ψυχής και του ηθικού κόσμου, ο Σοφοκλής εξυψώνει, φωτίζει και γοητεύει, με σκέψη, λυρισμό, περιπάθεια και καλλιτεχνική αρτιότητα, το κοινό του.

Αντιγόνη: Από τα πιο συγκλονιστικά δράματα του παγκοσμίου θεάτρου, το έργο αυτό παρουσιάζει αντίμαχα τον φυσικό νόμο – τη φωνή του αίματος – προς το νόμο τής Πολιτείας, που επικρατεί βέβαια και συντρίβει, αλλά δε μπορεί να ταπεινώσῃ την ευγένεια του φυσικού νόμου της στοργής. Η θαυμάσια μετάφραση, οφείλεται στον Κ. Χρηστομάνο.

Ηλέκτρα: Η αλλεπάλληλη διαδοχή τραγικών γεγονότων και η συχνή μετάπτωση των αισθημάτων και των παθών δίδουν στην τραγωδία τούτη τον νεωτεριστικώτερο τύπο. Ύστερα από την ανάγνωση των δύο αδελφών, του Ορέστη και της Ηλέκτρας, αποφασίζεται η εκδίκηση της πατρικής δολοφόνης Ιάς: ο φόνος της Κλυταίμνηστρας και του Αιγίσθου. Η μετάφραση έγινε από τον Μ. Αυγέρη.

Οιδίπους Τύραννος: Ο τραγικός θρύλος της ακουσίας πατροκτονίας του Οιδίποδος και του γάμου του με την μητέρα του δραματοποιείται στο έργο αυτό σαν αποκάλυψη που επέρχεται από τον θεό και που εξιλεώνεται με την αυτοκτονία της μητέρας, αιμορίκτριας εν αγνοία της, και της εκούσιας τύφλωσης του Οιδίποδος. Μεταφραστής ο Άριστος Καμπάνης.

Τραχίνιαι Το δράμα αυτό περιστρέφεται γύρω από τον οικτρό θάνατο του Ηρακλή από ερωτικά φίλτρα της συζύγου του Δηιάνειρας, που είχε παρασυρθή στην πράξη της από υπερβολικό έρωτα. Η ακουσία δολοφόνος αυτοκτονεί και ο Ηρακλής, πριν πεθάνη, μαθαίνει πώς είναι αθώα. Η μετάφραση οφείλεται στον Άριστο Καμπάνη.

Φιλοκτήτης: Ο Νεοπτόλεμος, για να πάρη στην κατοχή του τα πατρικά όπλα από τον Φιλοκτήτη, ύστερα από χρησμό, στην αρχή μεταχειρίζεται δόλο, όπως τον είχε συμβουλέψει ο Οδυσσέας. Συγκινημένος, όμως, από τη γεννατιοψυχία του ήρωα, μετανοεί, φανερώνει την απάτη και παραιτείται από τα σχέδια του. Ο Ηρακλής που παρουσιάζεται σαν από μηχανής Θεός, συμβιβάζει τα πράγματα και δίδει τη γνωστή από τον Όμηρο λύση.

Αίας: Αναφέρεται στον ομηρικό ήρωα, που παρεφρόνησε, κατά θείαν βουλήν, για την αλλαζονία του. Συνερχόμενος ο ήρωας και νιώθοντας ντροπή, αυτοκτονεί. Ύστερα από επέμβαση του αδελφού του Τεύκρου και του αντιπάλου του Οδυσσέα κηδεύεται με μεγάλη λαμπρότητα για τον ήρωισμό του και την άλλη του αγαθότητα. Η μετάφραση ανήκει στον Κ. Βάρναλη.

Οιδίπους επί Κολωνώ: το τελευταίο από τα δράματα του Σοφοκλέους. Παρουσιάζει τις τελευταίες περιπέτειες του Οιδίποδος και κλείνει με τον θάνατο του στον Κολωνό. Η γενική έξαρση, ο λυρισμός, η εξύμνηση των Αθηνών, το μεγαλείο του ήρωα που πεθαίνει, αναδεικνύουν το δράμα αυτό ως ένα από τα αριστουργήματα του παγκοσμίου θεάτρου. Η μετάφραση του Ηλία Βουτιερίδη.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ

Ο μέγιστος κωμικός και σατυριστής των ανθρωπίνων ελατωμάτων, ο θαυμαστός ηθογράφος και δαιμόνιος επινοητής σκηνικής πλοκής. Με λιτή και γυμνή φράση, προστιή σε ανθρώπους με ώριμη σκέψη, ο Αριστοφάνης είναι και παραμένει κυρίως ένας κατ' εξοχήν ηθικολόγος, που δεν προδίδει ποτέ τον υψηλό ποιητή. Οι κωμωδίες του έχουν τόση γενικότητα και τόση ζωντάνια, που παραμένουν πάντοτε επίκαιρες.

Οι Όρνιθες: Η κωμωδία αυτή αποτελεί σάτυρα της πολιτικής και κοινωνικής διαφθοράς και σκώμμα εναντίον των θεωριών για καινούργια πολιτεύματα. Ο μύθος πλέκεται γύρω από δύο αθηναίους πολίτες που πάνε στα πουλιά για να ιδρύσουν εκεί μια νέα πολιτεία. Μετάφραση ο Πολ. Δημητρακόπουλος.

Οι Βάτραχοι: Κωμωδία φιλολογικού θέματος, όπου γελοιοποιούνται πολλοί από τους ποιητές και σατυρίζεται η κατάπτωση, που βλέπει ο Αριστοφάνης στην τέχνη της εποχής του. Ο Ευριπίδης και ο Αισχύλος παρουσιάζονται από σκηνής, κι ο δεύτερος ανακηρύσσεται ως ύπατος τραγικός. Οι υπαινιγμοί για καταχρήσεις και διαφθορά δίδουν στην κωμωδία τεράστιο κοινωνικό ενδιαφέρον. Η μετάφραση έγινε από τον Πολ. Δημητρακόπουλο.

Εκκλησιάζουσαι: Το έργο γελοιοποιεί την ιδεολογία για τις γυναικείες ελευθερίες και τη χειραφέτηση της γυναικας, και σατυρίζει κυρίως τις τότε καινοφανείς θεωρίες περί κοινογαμίας και κοινοκτημοσύνης. Η μετάφραση οφείλεται στον Πολ. Δημητρακόπουλο.

Νεφέλες: Στο έργο του αυτό ο Αριστοφάνης διακωμαδεί τους σοφιστές. Σαν σοφιστής παίρνεται κι ο Σωκράτης, γύρω από τον οποίο δρουν και κινούνται θαυμάσιοι κωμικοί τύποι. Η υπεραπολογία των αρχαίων ηθών και η επίθεση εναντίον της ανθητικότητας της εποχής αποτελούν τον κύριο χαρακτήρα της κωμωδίας. Μετέφρασεν ο Πολ. Δημητρακόπουλος.

Λυσιστράτη: Εδώ ο Αριστοφάνης επικρίνει, σατυρίζοντας με τον τρόπο του, την πολεμομαία των Αθηναίων. Για να σταματήσῃ ο καταστρεπτικός Πελοποννησιακός Πόλεμος, οι γυναίκες απέχουν όλων των συζυγικών καθηκόντων των, κι' έτσι πλέκεται ένας κωμικώτατος και σατυρικώτατος μύθος. Η μετάφραση έγινε από τον Πολ. Δημητρακόπουλο.

Θεσμοφοριάζουσες: Μια σάτυρα μ' εξαιρετικά ευφυή πλοκή, που στρέφεται εναντίον του Ευριπίδου, τον οποίο παρουσιάζει, για να σωθή από τις γυναίκες ο πεθερός του, να καταφεύγη στη βοήθεια δύο γύναιων. Μεταφραστής Μ. Αυγέρης.

Ειρήνη: Σατυρίζει την πολυπραγμοσύνη και τη φιλοπόλεμην τάση των Αθηναίων όσο και των άλλων Ελλήνων. Με κωμικώτατη και, κυρίως, συμβολική πλοκή, βγαίνει στο φως η θαυμάνη από τους θεούς Ειρήνη, για να εξυμνηθούν αμέσως τα αγαθά της. Η μετάφραση έγινε από τον Μ. Αυγέρη.

Σφήκες: Στην κωμωδία του αυτή ο Αριστοφάνης σατυρίζει τη μανία

που είχαν οι Αθηναίοι για δικαστήρια και δίκες κ' επί πλέον παρουσιάζουν τα ηθικά και κοινωνικά άτοπα της τότε δικαστικής καταστάσεως. Οι ίδιοι οι δικαστές, που παρουσιάζονται ως χορός Σφηκών, ενώ δήθεν υπερασπίζουν διακαμώδιον τους δικαστικούς Θεσμούς. Η ζωντανή έμμετρος μετάφραση έγινε από τον Μ. Αυγέρη.

Αχαρνής: Χορός, που τον αποτελούν Αχαρνείς χωριάτες, επικρίνει τους ρήτορες και τους πολιτικούς σαν αίτιους του Πελοποννησιακού πολέμου και την καταστρεπτική για την Αθήνα φιλόδοξη πολιτική. Τα επεισόδια του έργου είναι από τα ευφυέστερα της αρχαίας κωμωδίας και δίδουν μια ζωντανή εικόνα του τότε αστικού βίου. Μεταφραστής ο Μ. Αυγέρης.

Ιππής: Στην κωμωδία τούτη καυτηριάζει δηκτικώτατα ο δημοκόπος Κλέων, πρώην βυρσοδέψης, και η στρατηγία του στην Πύλο. Ο χορός του έργου αποτελείται από μέλη της τάξεως των Ιππέων, γιατί η τάξη αύτη ακριβώς είχε καταδικάσει άλλοτε τον Κλέωνα για δωροδοκία. Άλλα το έργο σατυρίζει και πολλά άλλα από τότε πολιτικά και κοινωνικά ήθη των Αθηναίων. Η μετάφραση, έμμετρη, οφείλεται στον Μ. Αυγέρη.

Πλούτος: Ή, χωρίς αμφιβολία, παραστικώτερη κωμωδία τούτη του Αριστοφάνη, περιστρέφεται γύρω από ένα γενικώτερο θέμα. Ένας γέρος ενάρετος και φτωχός, συμμορφούμενος με χρησμό, συναντά τον Πλούτο, τυφλό. Θεραπεύοντας τον γίνεται πλούσιος, όπως και άλλοι ενάρετοι, γιατί είχε αποκατασταθή η πρέπουσα τάξη κι' είχε σταματήσει η ανηθικότητα που κυριαρχούσε πριν, όταν ο Πλούτος ήταν τυφλός. Ολόκληρη η πλοκή διαπινέεται από καυτηκώτατη σάτυρα. Μεταφραστής ο Μ. Αυγέρης.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ

Κομψός στο ύφος, πυρρωνιστής στην σκέψη, σκώπτης και χαριτολόγος, ο Λουκιανός συμπερίλαβε στις διηγήσεις του, στους διάλογους του, θεών, ανθρώπων και νεκρών, και στις ποικίλες άλλες μελέτες του ολόκληρο τον αρχαίο κόσμο. Την αδρά και φιλολογικώς άρτια μετάφραση του Λουκιανού, εφάμιλλο στο ύφος και στην κομψότητα με το πρωτότυπο, την οφείλουμε στον Ιωάννη Κονδυλάκη. Έργο αυτόχρονα κλασικό, που δεν πρέπει να λείπη από καμιά βιβλιοθήκη, η μετάφραση τούτη του Κονδυλάκη αποτελεί, χωρίς αμφιβολία, μιαν από τις ωραιότερες προσφορές στην νεοελληνική λογοτεχνία και γλώσσα.

Άπαντα

ΤΟΜΟΣ Α'. Όνειρο ή Λουκιανού βίος. - Προς εκείνον που είπε: είσαι Προμηθέας στα έργα σου. - Πλοίον ή ευχές, - Περί πένθους. - Τίμων ο μισάνθρωπος. - Εγκώμια μυίγας. - Θεών διάλογοι. - Κρίσεις θεών. - Προς Νιγρίνον επιστολή. - Νιγρίνος ή περί φιλοσοφικού χαρακτήρας. - Δίκη φωνηέντων.

Τόμος Β' Διάλογοι θαλασσίων θεών. - Αλκυών ή περί μεταμορφώσεως. Προμηθεύς ή Καύκασος. - Νεκρικοί διάλογοι. - Μένιππος ή νεκρομαντεία. - Φιλοψευδής ή απιστών. - Πώς πρέπει να γράφεται η Ιστορία.

Τόμος Γ' Αληθινή Ιστορία. - Τυραννοκτόνος. - Αποκηρυττόμενος. - Φάλαρις λόγος. - Αλέξανδρος ή ψευδομάντις. - Ο Ηρακλής. - Ο Διόνυσος. - Ψευδολογιστής.

Τόμος Δ' Δις κατηγορούμενος ή Δικαστήρια. - Περί παρασίτου. - Ανάχαρσις. - Προς τον απαίδευτον και πολλά βιβλία αγοράζοντα. - Ότι δεν πρέπει να πιστεύωμεν εύκολα την διαβολήν. - Ζευς ελεγχόμενος. - Ρητόρων διδάσκαλοι. - Ικαρομένιππος ή Υπερνέφελος.

Τόμος Ε' Ιππίας ή περί του λουτρού. - Μακρόβιοι. - Ο θάνατος του Περεγρίνου. - Οι δραπέται. - Περί του ήλεκτρου ή των κύκνων. - Περί του οίκου. - Πατρίδος εγκώμιον. - Περί των διψάδων. - Περί ορχήσεως. - Ευνούχος. - Βίος Δημώνακτος. - Διάλεξις με τον Ησίοδον. - Χάρων ή επισκοπούντες.

Τόμος ΣΤ' Εικόνες. - Υπέρ των εικόνων. - Εταιρικοί διάλογοι. - Όνειρος ή αλεκτρυών. - Συμπόσιον ή Λαπίθαι. - Θεών Εκκλησία, - Βίων πράσις. - Αλιεύς. - Ψευδοσοφιστής. - Περί Συρίης Θεού. - Ζευς τραγωδός.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΣ

Οι αντιλήψεις για τον κόσμο, για τον άνθρωπο, για την ηθική του περίφημου στωικού φιλοσόφου συγκεντρωμένες στο «Εγχειρίδιο» του, σε αριστοτεχνική μετάφραση του Άριστου Καμπάνη.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ

Χαρακτήρες: Το κατ' εξοχήν ηθικογραφικό και ψυχολογικό τούτο έργο του συγγραφέα και φιλοσόφου, που παράμεινε πρότυπο στο είδος του, αποτελεί μια περιγραφή και, ταυτόχρονα, μια σάτυρα κοινωνικών και ατομικών κακιών και ελαττωμάτων. Η μετάφραση, πιστή στο πρωτότυπο και ζωντανή, του Μαρίνου Σιγούρου.

ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ

Ειδύλλια: Ο κοντινώτερος και συγγενικώτερος μας από τους αρχαίους ποιητές, υμητής του έρωτα και της φύσης, που το έργο του, στο σύνολο του, έχει πολλές ομοιότητες και αναλογίες με τη δημοτική μας ποίηση. Τα σωζόμενα ποιήματα του, βουκολικά, ερωτικά, μίμοι, επιγράμματα, διαπνέονται από ζωή κι ομορφιά, που μας προσφέρουν μια ζωντανή εικόνα του αρχαίου βίου με εκπληκτική νεωτεριστικότητα. Η μετάφραση έμμετρη, του Ιωάν. Πολέμη.

ΗΡΟΔΟΤΟΣ

Πατέρας της Ιστορίας ωνομάστηκε ο Ηρόδοτος, που η πιστοποιημένη κι από άλλες πηγές ακρίβεια των όσων εκθέτει αμιλλάται προς τη γοητεία του ύφους του.

Μούσες: Στο θαυμάσιο έργο του, τις «Μούσες», μας ιστορεί τη ζωή των αρχαίων Ασιατικών εθνών, διαφόρων βαρβάρων λαών, της Αιγύπτου και της Ελλάδος μέχρι των Μηδικών Πολέμων. Οι εθνικοί και θρησκευτικοί μύθοι, που αναφέρει, οι περιγραφές των τόπων και των ηθών και εθίμων, καθώς και τα διάφορα επεισόδια που περεμβάλλει στις ιστορίες των λαών προσθέτουν άφθαστη ομορφιά στο βιβλίο, για αυτό οι αρχαίοι έδωσαν τα ονόματα των εννέα Μουσών στα εννέα κεφάλαια του. Η μετάφραση έγινε από τον Σκαλίδη και μ' έλεγχο του Ι. Ζερβού, Τόμοι τέσσερις.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ

Πελοποννησιακός Πόλεμος: Η αμερόληπτη ακρίβεια, η βαθυστόχαστη

κριτική, η συντομία και λιτότητα του λόγου και τ' αδρά του νοήματα, ανάδειξαν τον Θουκυδίδη ως τον κορυφαίο ιστορικό του κόσμου όλων των εποχών. Στο μοναδικό έργο του μας εξιστορεί με θαυμάσιο τρόπο τον μακροχρόνιο εμφύλιο πόλεμο των Ελλήνων, που αποτέλεσμα του υπήρξε η ανεπανόρθωτη εξασθένιση της Ελλάδος. Ανατρέχοντας στα απώτατα αίτια, ο Θουκυδίδης εξηγεί τα σχετικά με την ανάπτυξη του Ελληνισμού από τους αρχαιότατους χρόνους, περιγράφει τη σύσταση και την ζωή των Πολιτειών - Κρατών, δίδοντας μας έτσι μιαν άρτια εικόνα της ζωής των Ελλήνων. Η μετάφραση έγινε από τον Ι. Ζερβά. Τόμοι τέσσερις.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ

Παράλληλοι Βίοι : Ο τελειότερος και σημαντικώτερος από τους τελευταίους Έλληνες κλασικούς, για το ύφος, το απέραντο της σοφίας του και των γνώσεων του και την αδρότητα της σκέψης του. Ιστορικός, ηθικολόγος και φιλόσοφος, στα έργο του συμπεριέλαβε αμύθητο πλούτο γνώσεων, δοξασιών και γεγονότων όλου του αρχαίου ελληνικού και ρωμαϊκού κόσμου μέχρι των χριστιανικών χρόνων. Στους «Παραλλήλους Βίους» του δεν βιογραφεί απλά, παρά κρίνει και συγκρίνει την ιστορία μεγάλων Ελλήνων και Ρωμαίων ανδρών, περιλαμβάνοντας ταυτόχρονα κι όλα τα σχετιζόμενα μ' αυτούς και την εποχή τους γεγονότα, ολόκληρη σχεδόν την πολιτική και κοινωνική και, εν μέρει, την πνευματική ζωή της Ελλάδος και της Ρώμης. Έτσι, οι Παράλληλοι Βίοι» του αποτελούν μιαν αισθητικά δοσμένη φιλοσοφική εγκυκλοπαίδεια της ελληνικής και ρωμαϊκής ιστορίας. Η μετάφραση έγινε από τον Αλέξανδρο Ραγκαβή. Ολόκληρο το έργο θα κυκλοφορήση σε 10 τόμους.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

Ο Δημοσθένης θεωρείται ως ο μεγαλύτερος ρήτορας του κόσμου κ', οι λόγοι του είναι το τελειότερο υπόδειγμα ρητορικής τέχνης. Οι λόγοι τούτοι, δυνατοί και κυριολεκτούντες, ακαταμάχητοι στην επιχειρηματολογία τους, είναι αληθινά καλλιτεχνήματα στοχασμού κ', έκφρασης.

Ο περί του στεφάνου λόγος : «Ο περί του στεφάνου λόγος» είναι απολογία του πολιτικού του βίου. Περιέχει τόσον μεγάλο πλούτο σ' έξαρση και ρητορικά σχήματα, που μπορεί ν' αποτελέσῃ πρότυπο για την διδασκαλία της ρητορικής τέχνης.

Οι τρεις Ολυμπιακοί: Στους «Τρεις Ολυμπιακούς» του εκθέτει, αποκαλύπτοντας την έτσι στους Αθηναίους, την πολιτική και τους σκοπούς του Φιλίππου, του Βασιλιά της Μακεδονίας, επικρίνοντας τους ταυτόχρονα για την αδράνεια τους. Οι «Τρεις Ολυμπιακοί» κρίνονται σαν οι κατ εξοχήν πολιτικοί λόγοι του μεγάλου αθηναίου ρήτορα.

Οι Τέσσαρες Φιλιππικοί: Αντίθετα, οι «Τέσσαρες Φιλιππικοί» του αποτελούν δριμύτατην επίθεση εναντίον του Φιλίππου και ταυτόχρονα πρόκληση σε άμεση εναντίον του ενέργεια των Αθηνών και των άλλων ελληνικών-Πολιτειών-Κρατών. Οι μεταφράσεις των λόγων του Δημοσθένους, ακριβείς, διατηρούν όλη τη δύναμη και τη ζωντάνια του πρωτοτύπου κι οφείλονται στον Ν. Γκινόπουλο. Τόμοι τρεις.

ΟΜΗΡΟΣ

Τα μέγιστα κι ανυπέρβλητα ποιητικά μνημεία της παγκοσμίου σκέψεως αποτελούν τα δύο αριστουργηματικά έπη, η «Ιλιάδα» και η «Οδύσσεια», του Όμηρου. Ό, τι δημιούργησαν οι αρχαίοι πολιτισμοί της Ανατολής σε γνώσεις, θρησκευτικές δοξασίες, μύθους και σύμβολα, σε ηθικές αντιλήψεις και σε τέχνη, πολλαπλασιασμένα από την πλούσια ελληνική διανόηση και διυλισμένα από την καθαρή και λεπτή ελληνική αισθητική, κατάληξαν στον Όμηρο, σαν απόσταγμα ποίησης, πλαστικότητας και κάλλους. Έτσι τα δύο ομηρικά έπη αποτελέσανε και παραμείναν έκτοτε δυο αστείρευτες πηγές κάθε τέχνης, ιδανικά κι όφθαστα πρότυπα για κάθε ποίηση.

Ιλιάς: Το κυρίως ηρωικό έπος. Βασίζεται στη φιλονεικία μεταξύ Αγαμέμνονος και Αχιλλέως, περιγράφει όλα τ' αποτελέσματα και τις επιπτώσεις που είχε στην τρωικήν εκστρατεία κι ανατρέχει, επεισοδιακά, σ' όσα προηγήθηκαν της εκστρατείας και στην εν γένει ελληνική μυθολογία. Θεοί, ήρωες, παραδόσεις, περιπέτειες, περιγραφές, αποτελούν στην «Ιλιάδα» έναν κόσμο που κινείται και ζη μ' όλη την ενάργεια της αλήθειας και μέσα στο άπλετο φως της πιο υψηλής ποίησης. Η μετάφραση ρυθμική, και πιστή, του Ι. Ζερβού. Τόμοι τέσσερις.

Οδύσσεια: Το πολυσύνθετο και πολυμερές έπος αυτό του Όμηρου διηγείται την δεκάχρονη περιπλάνηση του Οδυσσέα, ύστερα από τον τρωικό πόλεμο, επιστρέφοντας στην Ιθάκη. Οι πολιτισμοί, οι θρησκείες, η Ιστορία, τα ήθη των τότε λαών, καθώς και των μυθολογουμένων, περιλαμβάνονται και συμπλέκονται στην αριστουργηματική, περιπετειώδη αφήγηση. Η έμμετρη μετάφραση, από τις κλασικές πια της νεοελληνικής γραμματολογίας, έγινε από τον Ιάκωβο Πολυλά. Το έργο θα κυκλοφορήση σε τέσσερις τόμους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

Ο πολυσχιδέστερος κι έγκυκλοπαιδικώτερος από τους φιλοσόφους όλων των εποχών, που το έργο του υπήρξεν η βάση ολόκληρης της νεώτερης επιστήμης και φιλοσοφίας.

Ηθικά Νικομάχεια: Πρόκειται για το πιο νεωτεριστικό έργο του μεγάλου φιλοσόφου. Στα «Ηθικά Νικομάχεια» εξετάζονται, αναλύονται και διατυπώνονται από θεωρητικής και, ταυτόχρονα, πρακτικής απόψεως, οι αρχές της κοινωνικής και της ατομικής ηθικής. Η μετάφραση φιλολογική και σαφής, έγινε από τον Κ. Ζάμπα. Τόμοι δύο.

Περί ψυχής: Στο πολυφημισμένο τούτο έργο του ο Αριστοτέλης διατύπωσε τις μεταφυσικές θεωρίες του για την ψυχή, βασίζοντας τις στα δεδομένα του φυσικού κόσμου και του ορθού λόγου. Οι αντιλήψεις του υπήρξαν η αφετηρία των περισσοτέρων από τα νεώτερα μεταφυσικά συστήματα. Η μετάφραση οφείλεται στον Π. Γρατσιάτο.

Μικρά φυσικά: τα πορίσματα των πριν απ' αυτόν φυσικών και φιλοσόφων και κυρίως τα συμπεράσματα της κολοσσιαίας προσωπικής εργασίας του διατύπωσεν ο Αριστοτέλης στο έργο του αυτό. Έργο βαθύτατο και διαφωτιστικό των τότε φυσικών και βιολογικών γνώσεων. Η μετάφραση, με φιλολογική ακρίβεια και σαφήνεια, οφείλεται στον Π. Γρατσιάτο.

Αθηναίων Πολιτεία : Ιστορία πολιτική και πολιτειακή των Αθηνών, το κυριώτερο από το μεγάλο περί πολιτευμάτων έργο του Αριστοτέλους. Στην Ιστορία τούτη θαυμάζεται ιδιαίτερα η λιτότητα και η οικονομία του έργου. Η μετάφραση έγινε από τον Ι. Ζερβό.

ΞΕΝΟΦΩΝ

Λαξευτής του λόγου, χαρακτηριζόμενος κυρίως για την σαφήνεια του, την λιτότητα και την περιγραφικότητα του, ο Ξενοφών αποτελεί υπόδειγμα της Αττικής καλλιέπειας κ' είναι ένας από τους μεγαλύτερους ιστορικούς και ηθικολόγους της παγκοσμίου γραμματολογίας.

Απομνημονεύματα : τα «Απομνημονεύματα» του Ξενοφώντος είναι η περίληψη της διδασκαλίας του Σωκράτους, του οποίου επίσης υπήρξεν μαθητής, κι οναφέρονται κυρίως στις ηθικές αντιλήψεις του μεγάλου φιλοσόφου. Η μετάφραση έγινε από τον Κ. Βάρναλη.

Κύρου Ανάβασις: Ιστορία της εκστρατείας του Κύρου του νεωτέρου και κυρίως η αφήγηση της επιστροφής των δέκα χιλιάδων Ελλήνων υπό την στρατηγία του Ξενοφώντος. Η περιγραφή των χωρών και των λαών της Ασίας επιτείνει την ζωηρότητα του ύφους και το ενδιαφέρον τής Ιστορικής αφήγησης. Μετάφραση Δ. Αναστασοπούλου του Αθηναίου. Τόμοι τρεις.

ΠΛΑΤΩΝ

Στους θαυμάσιους διάλογους του ο Πλάτων απέδωσε την διδασκαλία του Σωκράτους και διατύπωσε εξαιρετικής γενικότητας δικές του θεωρίες για τον κόσμο και για τον άνθρωπο, για την ψυχή και για τον νου, για την πολιτεία και για την ηθική, επηρεάζοντας

βαθύτατα τον Χριστιανισμό και τις ηθικές και κοινωνικές αντιλήψεις των νεωτέρων χρόνων ως τις μέρες μας. Οι διάλογοι του αποτελούν άρτια εγκυκλοπαιδική διδασκαλία της αρχαίας σοφίας, κ' έχουν τόση φυσικότητα, περιγραφή και χάρη, που μπορούν να χαρακτηρισθούν κι ως φιλοσοφικά δράματα.

Φαίδων: Πρόκειται για υψηλή και βαθιά μελέτη περί ψυχής. Ο Σωκράτης, ανάμεσα στους μαθητές του, στις τελευταίες ώρες της ζωής του, διδάσκει με ηρεμία και γαλήνη τον θείο προορισμό του άνθρωπου και φέρνει δυνατά επιχειρήματα για την ύπαρξη ζωής. Υστερ' από τον θάνατο. Η λιτή δραματική αφήγηση του θανάτου του Σωκράτους, με κώνειο, είναι από τις ωραιότερες σελίδες της παγκοσμίου λογοτεχνίας. Η μετάφραση έγινε από τον Αρ. Χαροκόπο.

Κρίτων : Ο μεγάλος φιλόσοφος, παρακινούμενος από τον Κρίτωνα να φύγη, για να μην υποστή την άδικη τιμωρία, αρνείται και εξηγώντας τους λόγους διδάσκει γιατί και πώς πρέπει ν' αγαπούμε και να σεβόμαστε την πατρίδα και τους νόμους της. Μετάφραση Ν. Γκινοπούλου.

Θεαίτητος: Από τα τελευταία έργα του Πλάτωνος. Σ' αυτό ερευνώνται τα σχετικά με την ανθρώπινη γνώση και καθορίζεται το τι είναι επιστήμη. Η ενάργεια της σκέψης, η βαθύτητα του νοήματος και η ακρίβεια της φιλοσοφικής διατύπωσης κάνουν τον «θεαίτητον» έναν από τους εξοχώτερους πλατωνικούς διάλογους. Μετάφραση Κ. Ζάμπα.

Κρατύλος: Με βαθύτατη παρατηριτικότητα κ' εύληπτη ανάλυση στον διάλογο τούτο εξετάζεται το πώς δημιουργήθηκε η γλώσσα, για το πώς πρέπει ν' αποβλέπομε στη μουσική ετυμολογία των λέξεων και ίσως ποιο σημείο είναι δυνατόν να χειραφετηθή η σκέψη από τις ατέλειες της γλώσσας. Μετάφραση Κ. Ζάμπα.

Σοφιστής: Πρόκειται για εξαιρετικά τολμηρή φιλοσοφική έξαρση προς εξακρίβωση των ορίων της ανθρωπίνης νοήσεως, γι' αυτό και θεωρείται ως η μεταφυσική του Πλάτωνος. Σ' ό,τι αφορά στην λογική του, είναι ο πιο πολύτροπος και οξύς από τους πλατωνικούς διάλογους. Η μετάφραση έγινε από τον Κ. Ζάμπα.

Πολιτικός : Στον διάλογο τούτο αναλύεται φιλοσοφικά η ανθρώπινη ενέργεια στην πράξη και τη θεωρία, κι ο συγγραφέας, χρησιμοποιώντας έναν μύθο, παρουσιάζει άλλο είδος, πολιτεύματος για να υποδειξη τις ατέλειες των υπαρχόντων πολιτευμάτων. Έτσι, ο διάλογος αυτός αποτελεί την κατ' εξοχήν κοινωνιολογική μελέτη του Πλάτωνος. Μετάφραση Κ. Ζάμπα.

Χαρμίδης: Ο «Χαρμίδης» αποτελεί επισκόπηση της ηθικής, κ' εξετάζει κυρίως το τι είναι σωφροσύνη, για να συμπεράνη ότι και αυτή, όπως τόσες άλλες ηθικές αξίες, είναι σχετική και επομένως απροσδιόριστος από πολλές απόψεις. Μετάφραση Άριστου Καμπάνη.

Ιππίας μείζων και ελάσσων: Στον «Ιππία μείζονα», ο Σωκράτης φέρνει σε αντιφάσεις τον σοφιστή Ιππία, προκαλώντας τον να ορίση το Ωραίον. Ερευνάται αν Ωραίον είναι το πρέπον ή το χρήσιμο ή το ικανό ή, γενικάτερα ακόμη, αν το Ωραίον είναι το αίτιο του αγαθού ή, πιο θετικά, αυτό που ευχαριστεί την δράση και την ακοή. Όλους τους ορισμούς αυτούς, ο Σωκράτης τους ελέγχει ως αυτοτελείς, υποδεικνύοντας εντούτοις ως κάτι ευχάριστο κ' επαρκή για τον νου μια τέτοια πολλαπλή και διαφορότροπη επισκόπηση των γενικών ζητημάτων. Σε παρόμοιο συμπέρασμα καταλήγει κι ο «Ιππίας ελάσσων», ερευνώντας όμως κάτι άλλο: αν και κατά πόσον η αλήθεια διαφέρει από το ψέμα. Μετάφραση Κ. Ζάμπα.

Φαίδρος: Περιμάχητος διάλογος, που από την αρχαιότητα κιόλας πότε προκαλούσε τον έπαινο και πότε την επίκριση για τις παράτολμες περί ηθικής ιδέες του, οι οποίες αναπτύσσονται τεχνικώτατα και με παραστατικό λυρισμό. Πραγματεύεται τον έρωτα, το κάλλος και όλα τ' ανάλογα ψυχικά συναισθήματα, αντικρούοντας και συμπληρώνοντας έναν σχετικό λόγο του Λυσίου κι αποδείχνοντας, ταυτόχρονα, πώς η ρητορική μόνο με τη φιλοσοφία μπορεί ν' αναχθή σε τέχνη. Μετάφρ. Κ. Γούναρη.

Αλκιβιάδης Α' Αλκιβιάδης Β' : η αυτοεπίγνωση, το «γνώθι σαυτόν», κι ακόμη βαθύτερα η θεώρηση του εσωτερικού κόσμου μας τίθεται στον Αλκιβιάδη σαν αφετηρία και βάση της εξύψωσης του άνθρωπου. Άφού διευκρινισθή πρακτικά, ότι χωρίς την αυτεπίγνωση δεν έχουμε ορθή αντίληψη του δικαίου και του οφελίμου, μετά γενικεύεται η ιδέα της αυτοεπίγνωσης και η ωφέλεια που έχουμε απ' αυτήν παρουσιάζεται σαν εκείνο που κατ' εξοχήν τελειοποιεί τον άνθρωπο και που τον εξυψώνει προς το θείο. Έτσι, οι αντιλήψεις του διαλόγου τούτου είναι ο πυρήνας, μπορεί να πη κανείς, της Νεοπλατωνικής Φιλοσοφίας. Ο συναπτόμενος διάλογος «Αλκιβιάδης Β'» ξεκινώντας από τ' ότι οι άνθρωποι προσεύχονται για να ζητήσουν πολλές φορές επιβλαβή πράγματα, καταλήγει στ' ότι αγνοούμε το τι είναι το ωφέλιμο και τι το αγαθό. Η μετάφραση του Ν. Καζαντζάκη.

Ιππαρχος, Οι αντεραστές: στον πρώτο από τους δύο αυτούς

διαλόγους, τον «Ιππαρχο», ερευνάται τι είναι η αγάπη του κέρδους και, πιο γενικά, η τάση του άνθρωπου να ωφεληθεί από τον διπλανό του και να επικρατήσῃ, και κατά πόσο μια τέτοια τάση είναι βλαβερή και άδικη. Αφού αποδειχθή η σχετικότητα των παρόμοιων αντιλήψεων, συμπεραίνεται ότι η φιλοκέρδεια είναι μια φυσική ανθρώπινη ροπή. Στους «αντεραστές» εξετάζεται τι είναι φιλοσοφία και κατά πόσον και πώς ωφελεί, κατακρίνονται δε αυτοί που την απλή πολυμάθεια την παρουσιάζουνε σαν σοφία.

Ερυξίας, Αξίοχος, Αλκυών : Στον πρώτο από τους τρεις αυτούς διαλόγους ερευνάται τι είναι πλούτος και κατά πόσον μπορεί να είναι ωφέλιμος στον άνθρωπο. Στον δεύτερο, τον «Αξίοχο», γίνεται επισκόπηση της εσώτερης πίστης που έχει ο άνθρωπος για την ψυχή και η πίστη τούτη προβάλλεται έμμεσα σαν εκμηδένιση του φόβου του θανάτου. Στην «Αλυσόνα», ποιητικά και με κάποιον μυστικισμό, ερμηνεύεται η μεταμορφωτική δύναμη της ύλης της φύσεως. Η μετάφραση έγινε από τον Γ. Μάνεση.

Παρμενίδης : Ο Παρμενίδης και ο Ζήνων ο Ελεάτης υποστηρίζουν δογματικά το ενιαίο του σύμπαντος, αποδείχνοντας με πλήθος μεταφυσικούς ισχυρισμούς το αδύνατο της πολλαπλότητας των όντων. Μα ο Σωκράτης, με αλλεπάλληλες ερωτήσεις τους φέρνει σε αντιφάσεις, για να προκύψῃ τελικά ως βαθύτερο συμπέρασμα του διαλόγου, η σχετικότητα των ανθρωπίνων γνώσεων και το σφαλερό κάθε δογματικής θεωρίας.

Συμπόσιον : Σε συμπόσιο, όπου γιορτάζεται η νίκη του πλουσίου δραματικού ποιητού Αγάθωνος, οι συνδαιτυμόνες αποφασίζουν να εγκωμιάσουν, κάθε ένας χωριστά, τον έρωτα. Τελευταίος μιλεί ο Σωκράτης για να ορίσῃ ότι ο έρωτας, όπως τον εννοούν όλοι, είναι η επιθυμία του άνθρωπου για την ομορφιά. Στην διήγηση του περιλαμβάνει τον μύθο της γένεσης του Έρωτα, γεμάτον βαθύ και υψηλόν μυστικισμό, και παρουσιάζει ιδεολογικά τον ερωτικό πόθο σαν φιλοσοφική έφεση, ως τάση προς ευδαιμονία και, μαζί, αθανασία. Ο ζαφνικός ερχομός του Αλκιβιάδη, μεθυσμένου, που πειράζει φιλικά τον Σωκράτη, επιβεβαιώνει παραστατικά τη σωκρατική ιδεολογία. Μεταφραστής ο Ν. Κουντουριώτης.

Ευθύδημος : Ο διάλογος αυτός αποτελεί σφιδρήν επίθεση και επίκριση των αμφιγνωμάτων, των σφαλερών συλλογισμών και της κενότητας της σκέψης και των γνώσεων των σοφιστών, όχι τόσο των επιφανών και φιλοσοφούντων, όσο των κοινών και ρητορευόντων. Ορισμένοι υπαινιγμοί αφορούν στον Αντισθένη και στον Ισοκράτη. Μεταφραστής ο Α. Χαροκόπος.

Μένων : Από τους πιο λιτούς πλατωνικούς διαλόγους, που δείχνει, εντούτοις, την ευρύτητα και την πολυμέρεια του μεγάλου φιλοσόφου. Εξετάζει και αναλύει την αρετή, αν και κατά πόσον είναι έμφυτη στον άνθρωπο. η μαθηματικά διατυπωμένη σκέψη, η αλληλουχία και η ακρίβεια των συλλογιστικών επιχειρημάτων καθώς και η οικονομία του, που περιορίζει αυστηρά το θέμα του, πλησιάζουν τον διάλογο αυτόν στην λεγομένη, κιόλας, θετική φιλοσοφία. Η μετάφραση έγινε από τον Χαρίλαο Παπαντωνίου.

Θεάγης. Περί δικαίου. Περί αρετής : στον πρώτον από τους τρεις αυτούς διαλόγους, ο Πλάτων εξετάζει το τι είναι σοφία και αν μπορή να διδαχτή, και θέτει σαν βάση της μόρφωσης και της επίδοσης του ανθρώπου την εσωτερική φυσική κλίση του. Στον διάλογο τούτο γίνεται πολύς λόγος από τον Σωκράτη για το γνωστό δαιμόνιο του. Στον δεύτερο ερευνάται αν η αντίληψη του δικαίου είναι έμφυτη η επίκτητη, και στον τρίτο αν μπορή να διδαχτή ή όχι

η αρετή, για να κατάληξη στο συμπέρασμα, ότι η αρετή είναι θείο δώρο. Μετάφραση του Σ. Λιμπεροπούλου.

Φίληβος : Στην ερώτηση, που βασίζεται το αγαθό, ο Φίληβος άπαντα προβάλλοντας την ηδονή κι ο Σωκράτη αντιπαραβάλλει τη φρόνηση. Κι αφού διειχτή, ότι για τον άνθρωπο είναι σημαντικώτερη η φρόνηση, ως κάτι πεπερασμένο και αντιληπτό συμπεραίνεται ότι ο συνδυασμός φρονήσεως και αρετής οδηγεί στο αγαθό. Μετάφραση Κ. Ζάμπα.

Πρωταγόρας : Ύστερα από ωραία και ειρωνική περιγραφή των επιδειχτικών και φαντασμάτων τρόπων των σοφιστών, γίνεται συζήτηση, ανάμεσα στον Σωκράτη και τον Πρωταγόρα, περί αρετής. Επιδέξια φέροντας σε αδιέξοδο τον σοφιστή, ο Σωκράτης αποδειχνει πως η αρετή είναι αυτοδίδαχτη κ' ύστερα, μεταστρέφοντας τους συλλογισμούς του την παρουσιάζει σαν αποτέλεσμα γνώσης. Μετάφραση Α. Χαροκόπου.

Κριτίας : Αναφερόμενος στη μυθολογία μενη χώρα της Ατλαντίδος, της οποίας μας δίδεται ποιητική και εξαιρετικά παραστατική περιγραφή, ο Ελάτων διατυπώνει εδώ το ιδανικό, κατά την αντίληψη του πολιτικό και κοινωνικό σύστημα: έναν συνδυασμό μοναρχίας και ομοσπονδιακής οργάνωσης. Μετάφραση Α. Χαροκόπου.

Λάχης: Ο διάλογος αυτός θέτει σαν βάση ανατροφής την ανδρεία, κι από ηθική κι από υλική άποψη. Εξετάζοντας το τι είναι η ανδρεία και μην καταλήγοντας σε κανέναν ορισμό, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι αρετές δεν μπορούν να καθοριστούν θεωρητικά και απόλυτα. Μεταφραστής ο Άριστος Καμπάνης

Λύσις : Διάλογος μεταξύ Σωκράτους και ωραίων εφήβων στην παλαιότερα, που ερευνά τα σχετικά με την φιλία που αρμόζει στους νέους απέναντι των μεγαλυτέρων τους και, πιο γενικά, την φιλία σαν ατομική και κοινωνική αρετή. Μεταφραστής ο Άριστος Καμπάνης.

Απολογία Σωκράτους: Το δράμα της δίκης και της καταδίκης του Σωκράτους, και κυρίως η απλή και σοφή εξιστόριση της ζωής και της διδασκαλίας του, όπως μας δίδεται από τον ίδιο το Σωκράτη, ενώ απολογείται, σαν υπεράσπιση του εαυτού του κατά των κατηγόρων του. Η μετάφραση έγινε από τον Αλ. Μωραΐτηδη.

Ευθύφρων: Στον διάλογο τούτο εξετάζεται και αναλύεται με βαθύτητα φιλοσοφική και φιλελευθερισμό το τι είναι οσιότης, δηλαδή ευσέβεια, αρετή και νομιμοφροσύνη. Επικρίνοντας την πρόληψη και την κατά τύπους μόνον και παράδοσιν ευσέβεια, θέτει σαν αφετηρία και γνώμονα της αληθινής ηθικής την έμφυτη και κατά συνείδησιν ηθικότητα. Μετάφραση Αλ. Μωραΐτηδη.

Γοργίας: Συζήτηση του Σωκράτους με τον διάσημο σοφιστή της αρχαιότητος Γοργία, που δίδασκε πως η τυπική μόρφωση - η επιστημονική πολυμάθεια, όπως λέγεται σήμερα - αρκεί για ν', αναδειχτή ένας άνθρωπος. Θέμα της συζήτησεως είναι, αν η ρητορική πετυχαίνει να δώσῃ την υπεροχή, πράγμα που αποκρούει ο Σωκράτης, αποδειχνοντας πώς η αληθινή μόρφωση είναι αυτή που θεμελιώνεται πάνω στην φιλοσοφία. Μετάφραση Αλ. Φιλαδελφέως.

Μενέξενος : Μοναδικός στο είδος του διάλογος, γιατί αποτελώντας τάχα εγκώμιο για Αθηναίους που έπεσαν στον πόλεμο, γραμμένο από την Ασπασία, στην πραγματικότητα δεν είναι παρά λεπτή κ' ειρωνική σάτυρα της φλύαρης ρητορείας και των ρητόρων της εποχής εκείνης, των οποίων μιμείται με θαυμαστή τέχνη το ύφος και την παραλογιζόμενη σοφιστεία. Η μετάφραση έγινε από τον Ι. Ζερβό.

Τίματος : Αποτελεί σύστημα μεταφυσικής φιλοσοφίας περί γενέσεως του κόσμου και περί φύσεως του άνθρωπου, που παρουσιάζει πολλή συγγένεια με τις θεωρίες των Πυθαγορείων. Ο Τίματος αναπτύσσει βαθύτατες ιδέες για τον χαρακτήρα του κόσμου και ο Σωκράτης διευκρινίζει, συντελώντας στην ενάργεια και την παραστικότητα του πλατωνικού ύφους. Η μετάφραση έγινε από τον Π. Γρατσιάτο.

Ιων. Μίνως. Δημόδοκος. Σίσυφος. Κλειτοφών: Ο πρώτος από τους διάλογους αυτούς ελέγχει την επιπόλαιη γνώση. Ο δεύτερος αναφέρεται στις περί του δικαίου και της αρετής γενικές και σχετικές αντιλήψεις. Ο «Δημόδοκος», ξεκινώντας από το ερώτημα, αν και από ποιους πρέπει να ζητούμε συμβουλές, ανάγεται, πιο γενικά, στην εξέταση του τρόπου και του ποιού της επίκτητης μόρφωσης. Ο «Σίσυφος» αναλύει τι είναι πρακτική και τι θεωρητική σκέψη και πόσον είναι ωφέλιμη. Ο «Κλειτοφών», τέλος επισκοπώντας τις περί ηθικής αντιλήψεις, αποδείχνει τη σχετικότητα τους. Μεταφραστής ο Ν. Καζαντζάκης.

Πολιτεία: Το πρωτοτυπώτερο και πλαστικώτερο από τα πλατωνικά έργα, αποτελούμενο από δέκα βιβλία. Το πρώτο βιβλίο, που αναφέρεται στην δικαιοσύνη, γίνεται η αφετηρία για να διατυπωθή μετά η ιδέα του ιδανικού πολιτεύματος. Η οριζόμενη ισότητα δικαιωμάτων των πολιτών, ο διακανονισμός ίσης εργασίας, η κατανομή των πολιτών σε τρεις τάξεις, η εξίσωση ανδρών και γυναικών, η κοινογαμία κ' η κοινοκτημοσύνη, ο αποκλεισμός των ποιητών, ο περιορισμός της αύξησης του πληθυσμού, οι πρωτόρρουθμες γενικές αρχές του κοινωνικού και αστικού δικαίου, συνδυαζόμενες σε οργανικό σύστημα στο έργο αυτό, αποτέλεσαν την αφετηρία πολλών φιλοσοφικών, κοινοιωλογικών και πολιτικών θεωριών. Έτσι, που και από την άποψη αυτή αποτελή ένα από τα σημαντικώτερα δημιουργήματα της ανθρώπινης σκέψης. Η μετάφραση οφείλεται στον Ιωάννη Γρυπάρη. Τόμοι τρεις.

Νόμοι και Επινομίς : Το πιο ώριμο από τα έργα του Πλάτωνος, σε δώδεκα βιβλία. Ο διάλογος, στον οποίο δεν παρουσιάζεται πια, διδάσκοντας ή ελέγχοντας, ο Σωκράτης, μα κάποιος ανώνυμος Αθηναίος, δηλαδή ο Πλάτων, διεξάγεται κατά το διάστημα μιας πορείας από την Κνωσσό ως το άντρο του Διός: μιας ημέρας. Στον διάλογο παίρνουν μέρος ο Λακεδαιμόνιος Μέγιλος, και ο Κρητικός Κλεινίας, που εκπροσωπούν τα δύο περιφημότερα αρχαία πολιτεύματα, το μινωικό και το σπαρτιατικό. Εδώ δε θα συναντήσουμε περιγραφές χαρακτήρων και επεισόδια. Κάθε συζητητής παρουσιάζεται απλά σαν εκπρόσωπος μιας ωρισμένης θεωρίας, για να διατυπωθή τελικά η ώριμη φιλοσοφική αντίληψη του Πλάτωνος σε πολιτικό σύστημα, επιδεχτικό εφαρμογής. Η «Επινομίς», αποτελώντας συνέχεια των «Νόμων» είναι ταυτόχρονα και μια επεξήγηση τους συχνά. Μεταφραστής ο Κ. Ζάμπας. Τόμοι τέσσερις.

Επιστολές και Όροι: Οι αποδιδόμενες, από την αρχαιότητα κιόλας, επιστολές στον Πλάτωνα, αναφέρονται στις φιλοσοφικές αντιλήψεις του και δίδουν πλείστες όσες λεπτομέρειες για την ζωή του μεγάλου φιλοσόφου. Με τις «Επιστολές» συνεκδίδονται και οι «Όροι», - ερμηνεία, δηλαδή, ειδικών λέξεων και φιλοσοφικών όρων που συναντούνται στα διάφορα έργα του Πλάτωνος.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 36

(ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Ο.Τ.Ε.)

Αίθουσα 1.000 τετραγωνικών μέτρων. Χιλιάδες είδη βιβλίων στις μισές τιμές και με μεγάλες ΕΥΚΟΛΙΕΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Γ. ΛΑΔΙΑΣ & ΣΙΑ Ε.Π.Ε

Η Σειρά των Αρχαίων Ελλήνων Συγγραφέων, των Εκδόσεων Φέξη, υπήρξεν ένας σταθμός στα ελληνικά χρονικά. Για πρώτη φορά προσφερόταν συστηματικά στο ελληνικό αναγνωστικό κοινό, η αρχαία ελληνική σκέψη (Ιστορία, φιλοσοφία, ποίηση, δράμα, δικανικός και πολιτικός λόγος) σε δημιουργικές μεταφορές της, από τους άριστους μεταφραστές του τόπου, στην πιο σύγχρονη μορφή που πήρε εξελισσόμενο το γλωσσικό της όργανο. Ο Ομηρος, οι Τραγικοί κι ο Αριστοφάνης, ο Ηρόδοτος, ο Θουκυδίδης, ο Πλάτων, ο Ζενοφών, ο Αριστοτέλης, ο Θεόκριτος, ο Θεόφραστος, ο Επίκτητος, ο Πλούταρχος, ο Λουκιανός κλπ. προσφέρονται και σήμερα, στις κλασικές πια μεταφράσεις των Πολυλά, Ραγκαβή, Μωραΐτ ίδη, Κονδυλάκη, Ποριώτη, Γρυπάρη, Τανάγρα, Πολέμη, Καμπάνη, Καζαντζάκη, Βάρναλη, Αυγέρη, Βουτιερίδη, Ζερβού, Φιλαδελφέως, Τσοκόπουλου, Σιγούρου, Κ. Χρηστομάνου κλπ, σε μια σύγχρονη σειρά εκδόσεων βιβλίου τούπης, πράγμα που επίσης γίνεται για πρώτη φορά, συστηματικά, στην Ελλάδα.

Από τα πιο συγκλονιστικά δράματα του παγκοσμίου θεάτρου. το έργο αυτό παρουσιάζει αντίμαχο τον φυσικό νόμο -τη φωνή του αίματος- προς τον νόμο της Πολιτείας, που επικρατεί βέβαια και συντρίβει, αλλά δεν μπορεί να ταπεινώσῃ την ευγένεια του φυσικού νόμου της στοργής. Η θαυμασία μετάφραση, οφείλεται στον Κων. Χρηστομάνο.

Η «ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ» ΑΝΑΤΥΠΩΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΑΘΗΝΑΙ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 36 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΤΣΙΜΙΣΚΗ 61

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

End of the Project Gutenberg EBook of Antigoni, by Sophocles

*** END OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK ANTIGONI ***

***** This file should be named 26731-0.txt or 26731-0.zip *****
This and all associated files of various formats will be found in:
<http://www.gutenberg.org/2/6/7/3/26731/>

Produced by Sophia Canoni. Book provided by Iason Konstantinides

Updated editions will replace the previous one--the old editions will be renamed.

Creating the works from public domain print editions means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation

(and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg-tm electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG-tm concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for the eBooks, unless you receive specific permission. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the rules is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. They may be modified and printed and given away--you may do practically ANYTHING with public domain eBooks. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

*** START: FULL LICENSE ***

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg-tm mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase "Project Gutenberg"), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg-tm License (available with this file or online at <http://gutenberg.org/license>).

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg-tm electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg-tm electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg-tm electronic works in your possession.

If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg-tm electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. "Project Gutenberg" is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg-tm electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project

Gutenberg-tm electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg-tm electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation ("the Foundation" or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg-tm electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is in the public domain in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg-tm mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg-tm works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg-tm name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg-tm License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg-tm work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country outside the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg-tm License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg-tm work (any work on which the phrase "Project Gutenberg" appears, or with which the phrase "Project Gutenberg" is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org

1.E.2. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is derived from the public domain (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase "Project Gutenberg" associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg-tm trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg-tm License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg-tm License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg-tm.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg-tm License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg-tm work in a format other than "Plain Vanilla ASCII" or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg-tm web site (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg-tm License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying,

performing, copying or distributing any Project Gutenberg-tm works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg-tm electronic works provided that

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg-tm works calculated using the method

you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."

- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he

does not agree to the terms of the full Project Gutenberg-tm License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg-tm works.

- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.

- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg-tm works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg-tm electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from both the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and Michael Hart, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread public domain works in creating the Project Gutenberg-tm collection. Despite these efforts, Project Gutenberg-tm electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by

your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg-tm electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS' WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg-tm electronic works in accordance

with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg-tm electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg-tm work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg-tm work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg-tm

Project Gutenberg-tm is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg-tm's goals and ensuring that the Project Gutenberg-tm collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project

Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg-tm and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation web page at <http://www.pglaf.org>.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Its 501(c)(3) letter is posted at <http://pglaf.org/fundraising>. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's principal office is located at 4557 Melan Dr. S. Fairbanks, AK, 99712., but its volunteers and employees are scattered throughout numerous locations. Its business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887, email business@pglaf.org. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's web site and official page at <http://pglaf.org>

For additional contact information:

Dr. Gregory B. Newby
Chief Executive and Director
gbnewby@pglaf.org

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg

Literary Archive Foundation

Project Gutenberg-tm depends upon and cannot survive without wide spread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit <http://pglaf.org>

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg Web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: <http://pglaf.org/donate>

Section 5. General Information About Project Gutenberg-tm electronic works.

Professor Michael S. Hart is the originator of the Project Gutenberg-tm concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For thirty years, he produced and distributed Project Gutenberg-tm eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg-tm eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as Public Domain in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our Web site which has the main PG search facility:

<http://www.gutenberg.org>

This Web site includes information about Project Gutenberg-tm, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.